聖梵施所問大乘經

藏文漢譯對照本

聖梵施所問大乘經

題　解

本經分兩部分，第一部分是不空見菩薩關於修行心態及行動的開示，第二段則是佛陀針對「愚昧修行人」的開示。這部佛經，針砭「自以為是的修行人」，也直接揭示「謗僧害僧實為無知，果報極其嚴重」，可與《大乘大集地藏十輪經》所說的「十惡輪」內容相呼應。

當佛陀與眾比丘、菩薩摩訶薩，一同安住於舍衛國祇樹給孤獨園期間，一位名為「不空見」的出家菩薩摩訶薩，在頂禮世尊之後，率領眷屬周遊各地，抵達般遮羅國，並受到該國的梵施王迎接。不空見菩薩為梵施王開示，一位「依據佛法立身的國王」所應具備的五種功德（具足信心、希求佛法、信解甚深法、住持教法、受學佛法），強調「真實信心」的標準以及「真誠修行」的重要性。梵施王聽到此番開示，深切自省、幡然悔悟，與八萬眾生同發菩提心，並勸請菩薩及其眷屬留在該國結夏安居，受其供養。

不空見菩薩住在般遮羅國期間，受到心懷嫉妒、野蠻不馴的比丘以及挑撥離間的婆羅門所排斥。他們散播關於菩薩的謠言，阻礙菩薩的弘法事業，導致菩薩最終迅速離開該國，回到世尊身旁。

梵施王聞訊，隨即趕至憍薩羅國謁見佛陀，問明菩薩離去的原委。佛陀便趁機開示「不真誠修行之人」的惡行及其果報，指出：自以為是、表裡不一、欺侮他人、說三道四、無慚無愧、嫉妒兩舌、貢高我慢，都是無知愚昧的行為，如同自投懸崖一般危險，既有害於佛法，還會導致自己未來墮入三惡趣等痛苦果報，是極為嚴重的過失；唯有勤修懺悔，才有改變未來的可能。

在徵得世尊的開許之下，梵施王將惡行的比丘逐出國境。世尊隨後為梵施王授成佛記，而梵施王也真誠懺悔自己對不空見菩薩的冒犯，並得到了菩薩的寬恕。

本經的藏譯本屬於藏傳佛教前弘期的譯作，也被登錄在最古老的藏文經典清冊《鄧噶目錄》（དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ）之「諸經部」（མདོ་སྡེ་ཚོགས）以及《旁塘目錄》（དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ）的「大經類」（མདོ་ཆེན་པོའི་ཚར། 此種分類與「諸經部」的收錄內容相仿）當中。指導譯事的講經班智達為當時印度知名的二位學者——天主覺（Surendrabodhi, circa 8th）及慧鎧（Prajñāvarma, circa 8th），擔任譯主的吐蕃僧人則是大譯師耶謝德（ཡེ་ཤེས་སྡེ། circa 8th）。

{T159} ༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་བྲཧྨ་དཏྟ་པ་རི་པྲིཙྪཱ་ནཱ་མ་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་སཱུ་ཏྲ།

བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

[10b.5]སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

[10b.5]འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་དུ་ཡོད་པ་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་དགེ་སློང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་མང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ། གཟུངས་ཐོབ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ། ཆགས་པ་མེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ། སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྒྲུབ་པའི་གཟུངས་ལ་མཁས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ། མཚན་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ་མ་བརྟགས་པའི་སྨོན་ལམ་ཅན། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཤ་སྟག་དང་། ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས། མཐར་གྱིས་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་སོང་བ་ལས་ལྔ་འཛིན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཕྱིན་ཏོ། །

[11a.1]དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བདག་གི་ཡུལ་འདིར་ཕྱིན་ཏོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་ཚིམ་ཞིང་མགུ་ལ་ཡི་རངས་ཏེ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མང་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་མདུན་དུ་བདར་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱི་རྐང་པ་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། །སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱི་རྐང་པ་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ནས། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ། །

聖梵施所問大乘經

藏漢對照本繁體

梵語：Āryabrahmadattaparipṛcchānāmamahāyānasūtra

藏譯：'phags pa tshangs pas byin gyis zhus pa zhes bya ba theg pa chen po'i mdo/

漢譯：聖梵施所問大乘經

敬禮一切佛菩薩。

如是我聞：一時，世尊在舍衛國祇樹給孤獨園，與大比丘僧眾千二百五十人，及諸菩薩摩訶薩俱。諸菩薩眾，皆悉神通[1]已達，眾所知識[2]，得陀羅尼[3]，得三摩地，得無貪陀羅尼[4]，善巧出生無邊門[5]手印陀羅尼，住於空性，具無相行境，無分別願求，得無生法忍。爾時，不空見[6]菩薩與五百菩薩俱禮世尊足，既遶佛已，次第遊方，詣般遮羅國[7]。

爾時，梵施王既聞不空見菩薩至於己國，歡喜滿足，即生極喜適悅，乃為大眾圍遶、羅列於前，往不空見菩薩所。至已，頭面禮不空見菩薩足，卻住一面；彼諸大眾亦頭面禮不空見菩薩足，卻住一面。

[11a.4]དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གཡོག་འཁོར་དང་བཅས་པ་འཁོད་པར་རིག་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཚེ་རྟག་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལ། མི་ཁོམ་པ་རྣམས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཡང་མྱུར་ཅིང་མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཡང་ལྡེམ་པོའི་ངག་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །དྲན་པ་མི་ཆོད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། མཛེས་པར་ཡང་འགྱུར། དབང་པོ་མ་ཚང་བར་མི་འགྱུར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་འདི་ལྟ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་བསྟན་པ་དང་ལྡན་པས་བོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

[11a.7]ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་དད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དད་པའི་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཞེ་འགྲས་པ་མེད་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་ནོ། །དེའི་དད་པ་དེ་ཡང་ངེས་པར་རྩ་བྲུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

[11b.1]དད་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཡོ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། དང་བའི་ཤས་ཆེ་བ་དང་། འཕགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འཛིན་པ་དང་། དགེ་སློང་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་ཚོལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ངག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

[11b.3]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་དང་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

爾時，不空見菩薩摩訶薩既知梵施王及僕從眷屬坐已，語梵施王言：「大王！剎帝利灌頂大王[8]若具五法，［雖］流轉生死，常得勝進[9]，不生八無暇時處，得遇如來，令佛歡喜，於諸佛世尊所說密意語言[10]能得通達，憶念不忘[11]，亦具莊嚴，生輒諸根不缺；諸佛世尊則說具足勝義之語，即以具四諦教而作宣說。

「何等五？大王！是中，剎帝利灌頂大王具信，信心[12]猛盛，意無恚忿——此明其信根本堅固[13]。

「復於信心，應觀十相。何等十？謂：不以詐偽而行布施[14]，能施一切財物，無增上慢，淨心猛盛，於聖教中不見過惡，於上中下比丘不求過失，信解空性，身業清淨，口業清淨，意業清淨。是為十。

「大王！具此第一法之剎帝利灌頂大王當得如是[15]所說功德。

[11b.3]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཕགས་པ་རྣམས་མཐོང་བར་འདོད་པ་དང་། ཐོས་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཚིག་མི་ཤེས་སོ། །དེའི་མང་དུ་ཐོས་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པ[1]་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་བཅུ་དང་ལྡན་ན་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་འདོད་པས་ལུས་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་སྐྱོན་མང་བར་སེམས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔོན་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ནང་ནས་སྡིག་པའི་ལས་ལ་སྨོད་ཅིང་མ་འོངས་པ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་དང་། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྒྲུབས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ཚིག་ལྷུར་ལེན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བས་དམ་བཅས་པ་ལ་བརྟན་པ་དང་། རང་གི་གཡོག་འཁོར་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་། རྒྱུན་མི་ཆད་པར་དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གི་ཟང་ཟིང་ཡང་སྡུད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

[12a.1]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི། ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

「復次，大王！剎帝利灌頂大王欲求於法。謂：求於見諸聖者，無有間斷；求於多聞，無有饜足；於所多聞，諦心觀察、見而[16]觀察。大王！若具十支，當知是為國王如法。何等十？謂：欲求於法，不顧身命；於輪迴事，具厭離心；於在家法，多思過患；於一切有為法，無所顧戀；訶責昔所造惡業，於未來業，無所作行；於諸可愛、不可愛者，決定思惟；誠心修行，以是圓成菩薩［諸］行；不以文辭[17]為勝；求於智慧，以是誓言堅固；勸令僕從眷屬修於菩提，復以法施，成熟彼等，無有間斷，復能求聚彼等財利。是為十。

「大王！具此第二法之剎帝利灌頂大王當得是等所說功德。

[12a.1]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་ཟབ་མོའི་བཟོད་པ་ལ་མོས་ཤིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལས[2]་ཤས་ཆེར་གུས་པ་དྲག་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་ཡ་ང་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་དབང་ཕྱུག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གཟུ་ལུམས་སུ་ནན་གྱིས་གནོན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྦྱིན་པ་ཡང་གཞན་དག་ལ་སྟོབས་པར་བྱེད་དེ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྟོང་ངོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་མེད་པའི་ལྟ་བས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་མོས་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཚད་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡང་མི་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་སྦྱོར་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། འཐུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

[12a.6]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

「復次，大王！剎帝利灌頂大王於深法忍能生信解，於空三昧能得成就。彼所信解深法，當知亦有十相。何等十？謂：如說而行；於所圓滿一切善法行，具大恭敬，最為上品，復於不平等業[18]，捨諸作行；於可愛所作行，則能作行；於諸富樂之人，不以鄙褻[19]強逼；用和愛敬，施於他人，不可愛事則能盡捨；能作是念：『諸法皆空』，修行出離；以無作用之見[20]故，不必於真實際信解性相，亦不作相異想；不以己之功德，輕賤他德；不執定量；於諸無加行者，能令隨與不可思議法界。是為十。

「大王！具此第三法之剎帝利灌頂大王當得是等所說功德。

[12a.7]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གནས་པའི་གནོད་པས་སྨགས་པས་སྨགས་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ན་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོའོ། །དེའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། གཟུངས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། གང་ཟག་གང་དག་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དེ་དག་གོས་དང་། ཟས་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་དང་། ནད་ཀྱི་གསོས་སྨན་དང་། ཡོ་བྱད་རྣམས་བསྟབས་པས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ལེགས་པར་བསམས་པ་སེམས་པ་དང་། ལེགས་པར་སྨྲ་བས་སྨྲ་བ་དང་། ལེགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་སེམས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་དགའ་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་སྡུག་ཅིང་གཟུགས་བཟང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐ་ན་རྒྱལ་པོ་གཅིག་པུར་སྲིད་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །

[12b.5]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

「復次，大王！因住於世間不饒益事而為垢所染者[21]，剎帝利灌頂大王［於彼］能起正觀，為成就阿耨多羅三藐三菩提，而能趣入，住持[22]教法——即謂：勤發六波羅蜜多力，成熟眾生，無有疲厭。當知住持教法亦有十相。何等十？謂：勤修世間八法不動三昧；勤求陀羅尼；為受持正法故，能善抉擇；於諸能發大精進者，若飲食、衣服、臥具、敷具、醫藥、資生所需，盡給予之，無有疲厭；勤令正受持菩提；善心思惟，能說善說，行於善業；思惟出離；於耽樂王位，計為過失；不顧好色、妙色；乃至不顧念唯求王位乃得成就。是為十。

「大王！具此第四法之剎帝利灌頂大王當得是等所說功德。

[12b.5]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་གང་ཟག་གང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་འབུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་འདི་འཛིན་པ་དང༌། ཀློག་པ་དང༌། སྟོན་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྲུང་བ་དང༌། སྐྱོབ་པ་དང༌། སྲིད་པར་བྱེད་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ཆད་པས་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ངེས་པར་ཕངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་ལ་མོས་པ་དང༌། འཁྲུལ་པ་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་འདོད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕོ་ཉ་དང༌། ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རུང་བ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་སྲུད་པ་དང༌། དམ་པའི་ཆོས་འབར་བར་བྱེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

[13a.3]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལྔ་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

[13a.3]དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་སྐད་སྨྲས་སོ། །
རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ། །
རྟག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་གཡོ་མེད་པས། །
དད་པ་དང་ནི་དང་བ་མི་ཕྱེད་པ། །
དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དཀོན་པ་མེད། །

「復次，大王！若諸眾生於無量百千俱胝那由他劫中，於此阿耨多羅三藐三菩提正行，受持、披讀、為他人說，如法守護、藏惜；復有眾生於如是等眾生，傷害為性，剎帝利灌頂大王為守護於此法財受用故，於如是為害之眾生能加謫罰。當知其受學於法，亦有十相[23]。何等十？謂：修習正行[24]、深心愛重、信解於法、所行無失[25]、求智而能信於功德差別、能作如來使[26]、受用於法、堪任為佛法器、紹隆三寶、熾然正法、成熟眾人。是為十。

「大王！具此第五法之剎帝利灌頂大王當得是等所說功德。

爾時，不空見菩薩說是偈言：

「國王！常於佛法僧，
意樂增上不動故，
信心淨心不退轉，
功德希有莫過此。

（「國王！對於佛陀、佛法以及僧伽，
時常心懷無有動搖的增上意樂，
因此信心及清淨心（歡喜心）皆無退轉，
沒有比此等功德更希有的。）

[13a.4]བཅོས་མ་མ་ཡིན་ཤིས་ནས་དད་པ་སྐྱེས།།
དེ་ལ་དངོས་པོ་ཅི་ཡོད་སྲི་བ་མེད།།
བྱིན་ནས་ཀྱང་ནི་དེ་ལ་འགྱོད་པ་མེད།།
འདིར་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དད་པའི་མཚན།།

[13a.5]དེ་དག་བསམ་པ་རྟག་ཏུ་རྙོག་པ་མེད།།
མི་ཕྱིད་རི་རབ་བཞིན་དུ་སྒྱོད་དུ་མེད།།
བུམ་པ་གང་བ་ལེགས་གནས་མི་གཡོ་ལྟར།།
དེ་དག་དད་པ་ཤིན་ཏུ་གཡོ་མེད་པ།།

「生起無造證淨信[27]，
於所有物無護惜，
雖已施他心無悔，
是等功德乃信相。
（「生起無有造作的證淨信（基於了知功德而生起的信心），
不會顧念執著所擁有的任何事物，
即使給予［他人］了，也不會感到後悔（覺得自己有所失）。
這些功德便是信心之相。）

「彼等所思恆無濁，
不退不動如山王，
滿瓶安住不動搖，
彼等信心極不動。
（「他們的思惟總是不帶濁垢，
無有退轉，並且如同山王般不會被撼動，
又像盛滿的瓶子，妥善安住而不會動搖，
他們的信心極為不動。）

[13a.6]མཐོང་ལ་མ་མཐོང་ཐོས་ལ་མ་ཐོས་པ། །
གང་དག་རི་བཞིན་དུ་ནི་གཡོ་བ་མེད། །
དེ་དག་ལྟ་བུ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། །
གནས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ནམས་ཀྱང་[3] འགྱུར་བ་མེད། །

[13a.6]ཞི་བ་འདོད་ཕྱིར་ཆོས་འདོད་གང་ཡིན་པ། །
མཁས་པ་དེས་ནི་ཆོས་དོན་ཀུན་སྤོངས་ཤིག[4] །
དེ་སྤངས་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་སེམས་པ་མེད། །
དེ་དག་ཆོས་འདོད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

「若人如山不動搖，
或有見聞或無有，
猶如彼等具信相，
一切時處無變異。
（「假使有人無有動搖，如同山嶺一般，
無論看見、聽聞與否，
像那樣的情形，便是信心之相，
於一切處、無論何時都不會有所變異。）

「欲求寂故求於法，
智者為法捨一切！
既捨一切不復思，
彼等乃為求法相。
（「智者由於希求寂滅而希求佛法，
他會當為了佛法而捨卻一切；
捨卻之後，便不再惦念［所捨卻的事物］，
那便是希求佛法者的相。）

[13a.7]སྐྱེ་བོའི་བདག་པོ་གང་ཞིག་ཆོས་འདོད་པ།།
གང་ཚེ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་མི་ཉན་པ།།
ས་བོན་རུལ་པ་ཞིང་ངན་བཏབ་པ་ལྟར།།
འདྲེན་པའི་བསྟན་པ་དག་ལ་སྐྱེ་མི་འགྱུར།།

[13b.1]ཐོས་ཀྱང་འདི་ལ་བདག་ནི་མཁས་སྙམ་སེམས།།
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་རྟོགས་སྙམ་སྟེ།།
ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྤྱོད་པ་མ་དག་ལ།།
གཉིས་སེམས་ལྡན་ལ་དག་པ་ག་ལས་འོང་།།

「眾主！若人求於法，
時或不聽於善說，
如於荒地植敗種，
導師教法悉不生。
（「眾人之主！若有人希求佛法，
但當他不願意聽聞、遵從［佛陀］所說之法，
就如同將腐敗的種子栽植在貧瘠的田地一樣，
不會生出導師的教法。）

「聞法卻矜己更勝、
已悟諸法如實性，
未以增上心淨行、
具二心者豈清淨？
（「雖然聞法，但仍認為『我更勝一籌』、
『我已經了悟諸法的如實自性』—
像這樣並未以增上意樂而令行為清淨、
心懷二取對立之心者，哪算得上清淨呢？）

[13b.1]ཆོས་འདོད་གང་དག་དྲན་པའི་བློ་དང་ནི། །
གུས་བཅས་གཡོ་མེད་ལུག་ལྟར་ལྐུགས་མེད་པ། །
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་འབབ་པ་མེད། །
དེ་འདྲ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྣོད། །

[13b.2]ཆོས་འདོད་པ་ནི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི། །
དངོས་པོ་ཀུན་ལ་སྡུག་འཛིན་ཅི་ཡང་མེད། །
ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཕངས་ཤིང་བྱིས་པས་སྨད། །
འདིས་ནི་ཆོས་འདོད་གང་ཡིན་ཤེས་པར་བྱ། །

「求法恭敬具憶念，
不動且非如啞羊，
如同大海無止盡，
彼等乃勝菩提器。

（「假使希求佛法之人心具備憶念［的功德］，
具足恭敬、無有動搖，並且不像羊隻般愚癡，
如同大海沒有止盡（沒有被填滿的時候。比喻於法無饜足），
他們便是最勝菩提的容器。）

「於諸內外有為法，
希求法者無愛執，
智者愛惜，愚者譏，
當知此即求法者。

（「希求佛法的人，對於內在與外在的一切有為法，
都不會執著愛戀，
受到有智之人珍視，愚昧者則會加以譏嫌。
應當藉此了知這就是希求佛法者。）

[13b.3]དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་འདོད་པ། །
འདི་ཐོས་ནས་ནི་བསྒྲུབ་པ་དག་པ་ཡིས། །
སྨྲས་པ་ཙམ་དང་ཐོས་ལ་གནས་མ་བྱེད། །
བསམ་པ་ཉམས་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་མེད། །

[13b.3]ཟབ་མོ་བཟོད་ལ་མོས་པ་གང་ཡིན་དེ། །
སྡུག་དང་མི་སྡུག་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད། །
དེ་དག་རླུང་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡང་། །
བསྐལ་པ་བརྒྱ་གྲངས་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །

「國王！是故求於覺，
聞是復能淨修行，
不唯所說與聞法；
無有思惟則無慧。
（「國王！因此，希求菩提之人，
聽聞此理之後，能夠清淨修行，
並且不會僅以［他人］所言說以及聽聞為足；
［一旦］缺乏思惟，便無有智慧。）

「於深忍法起信解，
可不可意皆無貪，
彼等如風無所貪，
無量百劫如是行。
（「他們對於深法忍能起信解，
無論是否可愛樂，都無有貪著，
就像風一樣沒有貪著，
於無量百劫之中，都如此行持。）

[13b.4]རྒྱལ་པོ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཁྱོད་འདོད་ན།།
ལྷག་པའི་བསམ་པས་བསམ་པ་སྦྱོང་བར་གྱིས།།
བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས།།
གནས་འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གནས་མ་བྱེད།།

[13b.5]ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེས་པ་རྟག་ཏུ་བཤགས་པར་གྱིས།།
ཁྱོད་ནི་འཐུན་པའི་སྡོམ་ལ་གནས་པར་གྱིས།།
དབང་ཕྱུག་དང་ནི་གཉེན་ལ་མི་རྟག་སོམས།།
རྟེན་པ་མེད་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་སྟོང་།།

「國王！仁者若求覺，
以增上心淨所思！
莫以我與我所慢，
顛倒依止於此處。
（「國王！假使您希求菩提，
應當以增上意樂淨化所思，
切莫以『我』及『我所』之慢心，
於此處（狀態）作顛倒之依止。）

「仁者應常懺過失！
安住善順之律儀！
於親、富樂思無常！
無所依止[28]正真空。
（「請您要時常懺悔過失！
請您要保持著［與菩提］相符的律儀！
請您思惟榮華富樂與親友皆是無常的！
這種無所憑依，乃是真正空的。）

[13b.5]སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་མང་པོ་ཇི་སྙེད་སྨྲ། །
སྟོང་ཉིད་ཇི་བཞིན་དེ་ལ་གནས་པ་མེད། །
ཆོས་ཉིད་ལས་ནི་གང་གིས་འགལ་བྱས་པ། །
དེ་ནི་ཟབ་མོའི་ཚུལ་ལ་བཟོད་པ་མེད། །

[13b.6]དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་འགལ། །
སྟོང་ཉིད་ཇི་བཞིན་དེ་ནི་གང་གིས་ཤེས། །
དེ་ནི་ངང་པའི་རྒྱལ་པོས་རྫབ་སྤངས་བཞིན། །
ཁམས་ལས་ངེས་བྱུང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རེག །

「盡諸所說之空法，
如實空乃無所住，
若人相違於法性，
彼非忍於甚深理。
（「凡是所說的諸多空法，
那「如實的空」都是無所住的。
假使某人與法性相違，
他便不是「能安忍甚深之理趣」者。）

「是故此空違一切。
若人知解如實空，
將如鵝王棄泥池，
出離三界證大覺。
（「因此，此空（與法性相違者，如：我執與我所執）與一切都是相違的。
假使有人了知如實的空，
他將會像鵝王捨棄泥池一般，
從三界中出離，並證得最勝的菩提。）

[13b.7]དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་གུས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་། །
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བརྟག་པར་གྱིས། །
རྒྱལ་པོ་ལུས་ནི་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། །
བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་ལ་ནི་ཡི་མ་འཆད། །

[13b.7]སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་ཡུལ་ཚ་ག་ཤེས། །
མཁས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་བསྲུང་། །
སྨྲ་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མ་འགྲོ་ཤིག །
ནད་པ་རྒྱུན་རིང་པོར་ནི་གྱུར་ཏ་རེ། །

「雖於如來懷敬心，
王猶應觀於教法！
國王！身終壞滅故，
於菩提乘莫沮悴。

（「國王！您雖然恭敬如來，
但仍應當觀察［如來］所教示之法！
國王！因為身軀終將壞滅，
請不要對菩提乘感到灰心。）

「知導師教、境、軌則，
應常守護此智者！
徒有言說莫為轉！
不爾，必成久病人。

（「對於那些知曉導師所說教法、
境界（學處）以及軌則（方法、指導）的智者，總是應當守護！
不要被表面的言語所影響！
否則，必定會成為久病（三惡道苦）之人。）

[14a.1]གང་གིས་བསྟན་པ་འདི་ནི་ལེགས་བརྟག་པ།།
དེ་ནི་དོན་དུ་བསྲུང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམས།།
ལས་[14a.2]དང་ཉོན་མོངས་སྣ་ཚོགས་སྤངས་ནས་དེ།།
ཁྱད་པར་དུ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར།།

[14a.2]ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་འདི་ལ་ལེགས་པར་སློབས།།
དེ་ལ་བསླབ་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
ཇི་སྙེད་བསྟན་པ་འདི་ནི་བསྒྲུབ་པར་གྱིས།།
ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྣམས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་འཐོབ།།

「若人善觀於此教，
專注於心實護之！
能斷種種業與惑，
尤能成就勝菩提。
（「假使有人善加觀察此教法，
為了真正守護它（教法），應當專注於內心！
［如此一來］將能斷除種種業與煩惱，
尤其是能夠成就最上的菩提。）

「善加修學此六度！
學之，當能證菩提。
凡所教示皆當修！
遍知諸法不久得。
（「善加修學這六波羅蜜多吧！
若能學習它，將會證得菩提。
凡是［如來］有所教示，都加以修習吧！
［如此一來，］不久將能證得遍知諸法。）

[14a.3]མེ་ཏོག་ཁུ་བར་བུང་བ་མི་ཆགས་དང་། །
ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བྱ་རྗེས་མེད་པ་ལྟར། །
ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་གང་སེམས་དེ་འདྲ་བ། །
དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །

[14a.3]ཟབ་མོའི་བཟོད་དང་སྤོབས་པ་ཐོབ་ནས་འདིར། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་གང་ཡིན་པ། །
དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་བཞིན་བསྲུང་བར་གྱིས། །
མཁས་པ་དེ་འདྲ་སྲོག་ཕྱིར་མ་བཏང་ཞིག །

「如蜂不貪於花汁，
虛空之中無鳥跡，
以如是心待諸塵，
如是王當證佛果。
（「如同蜜蜂不貪著花朵的汁液，
也如虛空之中不會留下飛鳥的蹤跡，
若能以如是之心對待外境，
這樣一來，國王［您］將會成就佛果。）

「已得深忍與辯才，
及與執持諸佛藏，
仁者如法護彼等！
捨命不捨彼智者。
（「對於那些已經獲得甚深忍以及辯才，
並且執持諸佛寶藏者，
請您要如法守護他們！
即使為了［保全自身］性命，也不要捨棄那樣的智者。）

[14a.4]མཁས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་གནོད་བྱེད་མི། །
ཆོས་དང་མི་ལྡན་བརྩོན་པ་མང་པོ་རྣམས། །
དེ་དག་རྟག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་པས་ཆོད། །
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་མྱུར་དུ་ཉམས་ས་རེ། །

[14a.5]གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་མི་འབྱུང་ན། །
མཁས་པ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པར་འགྱུར། །
སྲོག་ཆགས་ཕན་ཕྱིར་ཆོས་སྒྲོན་འབར་བར་བྱེད། །
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་དོན་དུ་རྟག་ཏུ་སྒྲིམས། །

「若人毀傷彼智者，
孜孜汲汲不如法，
請常謫罰於彼等！
不爾，法眼[29]速沮壞。
（「加害那些智者的人，
既不如法又汲汲營營，
請您一律懲治他們！
否則的話，此法眼將會淪亡的。）

「何故？護世若不出，
彼等即成世間師，
饒益含生燃法炬，
是故為彼應常勤！
（「為何呢？假使世間護主（佛陀）不出現，
他們（智者）就會是世間的導師。
為了要饒益含靈眾生、點燃佛法的燈炬，
因此，應當為了他們而總是精勤努力。）

[14a.5]བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་བྱེ་བ་སྟོང་། །
སྙིང་ནས་སེམས་ཅན་དོན་ནི་སྤྱོད་མི་བྱེད། །
དེ་དག་ལྷག་སེམས་མེད་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད། །
དེ་དག་ལུང་བསྟན་རྒྱལ་བ་གསུང་མི་འགྱུར། །

[14a.6]ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་རྣམས། །
དེ་ལྟར་དེ་དག་སྐྱེ་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །
རྒྱལ་ཁྱོད་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་འདི་ཐོས་ཀྱིས། །
ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་བསྟན་འདིར་གནས་པར་གྱིས། །

「多百億之菩薩眾，
未以誠心行利眾，
無戒且無增上心，
佛陀不為彼授記。
（「有數百億的菩薩，
並未由衷誠心為了眾生的義利而行持，
他們沒有增上之心，也缺乏戒律。
佛陀也不會為他們做授記。）

「如所言說而行者，
彼等入於無生境。
仁王已聞真實行，
當如所教而奉行！」
（「如同［我］所說那樣而做的眾人，
乃如是入於無生境界者。
國王您［既然］已經聽聞這樣的真實行，
就請如所宣說的教法而奉行吧！」）

[14a.7]དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་སྐྱོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ལ་མཆིས་པར་གདའ་ལ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་མི་གདའོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བདག་ནི་གནོད་པའི་སྦྲགས་པས་སྦྲགས་པའོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བདག་ནི་གཟྲ་ལུམས་ཀྱི་ལས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ནོར་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་དང་། འཁོར་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱིས་སེམས་སྐྱེས་པ་བསལ་བར་ཇི་མི་ཐོགས་སོ། །གཞན་ཡང་བདག་ནི་གཞན་དག་ལ་དབྱུག་པས་བརྡུན་པ་དང་། མཚོན་གྱིས་བརྡུན་པས་བརྡུན་པར་བགྱིད་དེ། མཐོང་བ་དོན་ཡོད་དེས་ན་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་དོ། །བདག་ནི་ཐ་ན་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་གཞན་དག་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱིས་སེམས་སྐྱེད་པར་བགྱིད་དོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ད་ནི་བདག་གིས་ལྷག་པའི་བསམ་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་དག་ལ་མ་བསླབས་ན་བདག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དག་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བསླུས་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་སླད་དུ། ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བགྱིད་པར་འགྱུར་བར་བགྱིའོ། །

[14b.5]དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསླབས་པའི་སྲོག་ཆགས་བརྒྱད་ཁྲིས་སྔོན་མ་བསྐྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དག་ལ་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །སྲོག་ཆགས་ཉི་ཁྲི་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་གོ། །

[14b.6]དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་འདི་དག་ལ་ཕན་གདགས་པའི་སླད་དུ་བདག་གིས་[5] འདི་ཉིད་དུ་དབྱར་གནས་པར་གནང་བར་མཛོད་ཅིག །

爾時，梵施王語不空見菩薩摩訶薩言：「不空見！是等過失，我悉有之，然諸功德，皆悉無有。不空見！我為有害之垢所染。不空見！我於鄙褻之業，增上耽著猛盛，貪求錢財，廣集眷屬，是故，以惱害心之所發心，乃不能除。復次，我以刀杖加於他人。不空見！是故，我未發起菩提心，乃至夢中，亦以惱害之心而發心。不空見！我今當以增上意樂，發阿耨多羅三藐三菩提心。不空見！若我不學［如來］所制菩薩眾學處，我即欺十方世界諸佛世尊。我為成就阿耨多羅三藐三菩提，當如所說行。」

爾時，隨學梵施王之八萬含生，發起昔所未發之阿耨多羅三藐三菩提發心，於所宣說諸菩薩行，悉皆發願；二萬含生遠塵離垢，得法眼淨[30]。

復次，梵施王語不空見菩薩摩訶薩言：「不空見！惟願哀愍於我！為饒益是等大眾故，聽許於我處結夏安居。

[14b.7]མཐོང་བ་དོན་ཡོད་འདི་ལྟར་སྣོད་[6]ཀྱི་རྐྱེན་དུ་མི་འབབ་ཅིང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྐྱེན་དུ་མི་འབབ་ལ་སྐྱེ་བོ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་མ་ལགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་མི་མཐོང་ལ་ཆོས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་མི་ཐོས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱང་མི་མང་ལ་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བགྱིར་ཡང་མ་མཆིས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་ལ་ཕན་གདགས་པར་འགྱུར་རོ། །

[15a.2]དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ཁས་བླངས་སོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་དང་། འཁོར་ལྔ་བརྒྱའི་མལ་ཆ་དང་། སྟན་དང་། གདིང་བ་དང་། བགོ་བ་དང་། བཟའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོ་ལང་ཡང་བཤམས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཅི་རིགས་པར་བྱས་སོ། །

[15a.4]དེའི་ཚེ་གནས་དེ་ན་དགེ་སློང་དྲུག་ཅུ་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དག་མི་བརྩོན་པ་དང་། ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མང་བ་དང་། གཞན་མཆོད་པ་དག་ལ་སེམས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་འཆེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམུ་རྒོད་དང་། ཅང་ཤེས་མ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་ཁོ་[7]ན་ཆུད་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། ཁེངས་པ་དང་། རྒོད་བག་ཅན་དང་། སྨུ་ཅོར་སྨྲ་བ་དང་། ཁ་ལྟར་སྨྲ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། ལས་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པ་དང་། བྲོ་མོའི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཉིད་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པ་དང་། ལུས་དང་། ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་བསྡམས་པ་དང་། རྩོད་པ་མང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྡང་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་མ་མོས་པ་དང་། ཐ་ན་སྟོན་པ་བལྟ་བར་ཡང་མངོན་པར་མི་དགའ་ན་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་གཞན་དག་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་ཤ་སྟག་སྟེ། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་ཆོས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སྐུར་པ་འདེབས་སོ། །དེ་ཡང་དད་པ་ཆུང་ངུའི་བྲམ་ཟེ་དང་། ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སོང་ནས་སྒྲོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཐོས་ནས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ལ་མ་བསྣད་དོ། །

「不空見！［我於］器與境界皆未如是合儀，非與眾同分；未見如來，不常聞法，故於諸善根聚亦非多有，亦未成熟眾多有情。然則惟願［仁者］饒益我等。」

不空見菩薩摩訶薩及五百菩薩，哀憫梵施王故，皆共許之。爾時，梵施王為不空見菩薩及五百眷屬，廣設一切臥具、敷具、衣服、飲食，復以種種法供養[31]，供養於不空見菩薩摩訶薩。

爾時，有六十比丘住於彼處，彼等皆不精進、少聞、多惱害心，見他受供即生憂苦，自立誓言當作菩薩[32]，然皆為剛強菩薩，粗獷、不護根門、掉舉、憍慢、鄙薄、饒舌[33]、如烏詐偽[34]、不顧後世、不畏於業、好戲笑語、多睡眠、希求非法、不能善護身語意業[35]、多諍訟、生瞋心於持戒者、於他所知無所好樂，乃至不樂見於導師，何況於他同梵行者？彼等於不空見菩薩非法毀謗，即：入信心微薄之諸婆羅門及長者家，惡聲流布。［彼等］聞已，當於八億劫中，受大地獄身。不空見菩薩哀憫彼等眾生故，於梵施王，未有陳訴。

[15b.2]དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱི་མདུན་ན་འདོན་པ་བྲམ་ཟེ་རབ་ཏུ་རྨུགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེས་དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་དང་བྱེ་བར་བྱས་ཏེ། ཆོས་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་སྐུར་པ་བཏབ་བོ། །རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ཡང་མི་མངོན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་དང་བྱེ་བར་བྱས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ཀྱང་འགག་པར་བྱེད་དེ། ཅི་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་སེམས་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་གཏམ་ལ་ཞུགས་ན་ཡང་དེ་ལས་ཕྱིར་བཟློག་པའི་གཏམ་བྱེད་དེ། ཅི་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམུ་རྒོད་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །

[15b.4]དེ་ལ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམུ་རྒོད་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཁྭ་ལྟར་སྐྱུ་བ་དང་། མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཡིན། བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྨད་པ་ཡིན། ཚེ་འདི་ཆེད་ཆེར་འཛིན་པ་དང་། སྡིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན། འཐུན་པ་འབྱེད་པའི་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམུ་རྒོད་ཡིན་ནོ། །

[15b.6]བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་དེར་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བས་དབྱར་གནས་པ་དེ་འདས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མི་བརྩོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་དབྱར་གནས་པར་བྱས་ཏེ། དབྱར་ཟླ་གསུམ་འདས་ནས་ཆོས་གོས་བྱས་ཤིང་ཆོས་གོས་བསྒྲུབས་ཏེ། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཟིན་ནས་མཐར་གྱིས་ཡུལ་རྒྱུ་ཞིང་མཉན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་པ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ག་ལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། །

爾時，梵施王有一輔臣梵志，名「極令愚」，於住彼處諸比丘及不空見菩薩作離間事，非法毀謗，亦暗中離間梵施王及不空見菩薩；凡於最上法生喜者，輒作障礙；務令不空見菩薩不寧；雖共論法，亦相譏誚，務令諸剛強菩薩得遂。

是中，若具四法，是為剛強菩薩。何等四？如烏詐偽、饒舌、不隨世轉[36]；自讚毀他；耽湎現世、心懷惡念；多作離間和合。是為四。若具彼等四法，即為剛強菩薩。

不空見菩薩於彼處結夏安居，乃歷苦樂憂喜[37]。何以故？如是，與不精進者共俱住，是為苦故。復次，不空見菩薩摩訶薩結夏安居已，夏三月過，作法衣[38]已，法衣已成，[39]乃持法衣、鉢盂，次第遊行，至舍衛國祇樹給孤獨園，詣於佛所，頭面禮世尊足，卻坐一面。

[16a.2]དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་དགེ་སློང་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་སོང་ངོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་སྲོག་ཆགས་ཁྲི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྔ་འཛིན་གྱི་ལྗོངས་ནས་ཀོ་ས་ལའི་ལྗོངས་ག་ལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ། ཕྱིན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ནི་བདག་གི་ཡུལ་ནས་ཧ་ཅང་སྔར་མཆིས་ལགས་སོ། །

[16a.4]བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ཟག་ཕྲག་དོག་ཅན་དང་། མངོན་པར་མི་བརྩོན་པ་དང་། སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཁྲེ་མོའི་གཏམ་བྱེད་པ་མང་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ལས་ཐག་རིང་བ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་གང་ན་གནས་པ་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་མི་གནས་སོ། །

[16a.6]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བཅུས་ན་གང་ཟག་མངོན་པར་མི་བརྩོན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། གཉིད་ཆེ་བ་དང་། མཁས་སོ་སྙམ་དུ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། ཁྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཚོགས་ལ་དགའ་བ་དང་། རྙེད་པ་ཆེད་ཆེར་འཛིན་པ་དང་། བཀུར་སྟི་ཆེད་ཆེར་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་འཆོས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བཅུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་གང་ཟག་མངོན་པར་མི་ བརྩོན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

[16b.1]དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
མི་རིགས་ལྡན་པ་རྟག་ཏུ་མི་འཐུན་ཏེ། །
ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མི་རོ་དང་། །
ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བོ་བྱ་དང་ཕྲད་པ་བཞིན། །
དེ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་། །

爾時，梵施王聞不空見菩薩為彼處眾比丘所害，往詣世尊。梵施王及一萬含生，乃從般遮羅國，俱至憍薩羅國所在，詣世尊所。至已，頭面禮世尊足，卻坐一面。卻坐一面已，梵施王乃白世尊言：「世尊！不空見菩薩去於我國甚早。」

世尊告曰：「大王！凡諸心懷嫉妒、不勤方便、常好談論、好戲笑語、極重不如理、遠離加行之人所住之處，如來及如來聲聞，即不住彼處。

「大王！以十因當知是為不勤方便之人。何等十？謂：多睡眠；謂己聰慧，起增上慢[40]；自讚；毀他；好戲笑語；常好談論；戀慕群眾；重於所得；重於利養；詐現威儀。是為十。大王！具此十因，當知是為不勤加行之人。」

爾時，世尊即說偈言：

「譬如大海不受屍[41]，
亦如人遇於鳥禽[42]，
行常相違、非理者，
智者於彼極遠離。

（「就如同大海不會留著死屍，
也如人們遇到禽鳥一般，
智者對於那些［行為］不符道理、常做相違之事的人，
總是保持極遠的距離。）

[16b.2]དད་མེད་དེ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཚོལ་བར་བྱེད།།
བྲེ་མོ་གཏམ་སྨྲ་སྦྱོད་ཡུལ་ཚོགས་ལ་དགའ།།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་ལ་མ་གུས་པ།།
འདི་ནས་ཤི་འཕོས་མྱུར་དུ་ངན་འགྲོར་འགྲོ།།

[16b.2]མི་ལྡན་པ་ལ་དྲན་མེད་ཤེས་རབ་མེད།།
མྱ་ངན་མི་འདའ་མི་འགྲོལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད།།
དེ་ནི་དམུས་ལོང་ལམ་དང་ཇི་བཞིན་དུ།།
འཕགས་པའི་ལམ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་རིང་།།

「無信之人求過失，
好言戲笑戀群眾，
於諸佛教不恭敬，
死後速生惡趣中。
（「沒有信心的人，往往會看［別人的］過失，
喜好說嬉鬧的語言，戀慕人群，
對於諸佛所宣說的教法也不恭敬，
今生死後，將會迅速生於惡趣之中。）

「有所乏者[43]無念慧，
無戒、解脫與涅槃，
猶如生盲去道遠，
去於聖道復極遙。
（「有所匱乏者既沒有正念，也缺乏智慧，
無法臻於涅槃與解脫，也缺乏戒律；
他就像天生的盲人離［正確的］道路十分遙遠，
距離聖道就更加遙迢了。）

[16b.3]གང་ཟག་མི་ལྡན་དེ་ནི་སྨྲ་བ་མང་། །
དགོད་ལ་དགའ་ཞིང་རྟག་ཏུ་དབང་པོ་གཡེངས། །
དེ་ནི་བསྟན་ལ་ཆུ་རའི་ཆུ་འོས་མིན། །
དེ་ནི་གྲོང་ཟས་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཟ། །

[16b.4]སྦྱིན་པ་པོ་ཡིས་དད་པས་བྱིན་པ་ན། །
ལྡན་དང་གྲོལ་ལ་ང་ཡིས་གནང་བ་ཡིན། །
མི་ལྡན་པས་ནི་ཁམ་གཅིག་ཟོས་ན་ཡང་། །
ངོ་ལོན་རི་རབ་ཙམ་ཡང་བྱ་བ་ཡིན། །

「有乏之人好談譁，
根常散亂樂調笑，
教中堤水非所宜，
村中取食如鐵丸。
（「有所匱乏之人總是話多，
喜愛戲笑，諸根常常散亂；
在此教法之中，［這種人］甚至連［僧眾公用的］堤水
都不適合［供其］使用，
［他們若是］食用從村中［化緣而］得來的食物，［未
來］就會像吞下［地獄燒紅的］鐵丸一般。）

「施主懷信而給施，
無乏、解脫我開許；
有乏所食雖一口，
重如山王我不許。
（「布施者懷著信心而行布施，
我開許那些無有乏少者以及已得解脫者［可以接受］，
至於有所匱乏者，就算只吃一口，
我也反對─因為那就如同山王般［沉重難以負荷］。）

[16b.4]བསྟན་ལ་ཡུལ་འཁོར་ཟས་ནི་སྦྱོང་བར་དཀའ། །
ལྡན་པ་གང་ཡིན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་འཛེམ། །
མི་ལྡན་དེ་ཡིས་རྐོད་བཞིན་ཟོས་ན་ནི། །
གླང་ཆེན་རྟ་དང་བ་ལང་བོང་བུར་སྐྱེ། །

[16b.5]དེ་དག་དེ་ཟོས་བརྙེས་[8]པའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར། །
དེ་དག་རིད་ཅིང་ཉམ་ཆུང་སྨད་པར་འགྱུར། །
ཟས་བླང་[9]ཟོས་པས་མི་གཙང་དྲི་ངར་འགྱུར། །
དེ་དག་དབྱུག་པས་བསྣུན་པས་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །

「教中國食難清淨，
諸無乏者亦慎之；
有乏食之如鴿鷹，
當生象馬牛驢身。

（「在教法之中（根據教法），取於都國的飲食是難以清淨的。
無所匱乏的人們仍會謹慎以待，
有所匱乏者則像是鴿鷹般［肆無忌憚地］加以食用。
［那樣的人］將會轉生成大象、馬、牛以及驢子。）

「彼等食之轉賤身，
羸弱下劣遭毀厭，
乞求而食故臭穢，
杖加彼身方能淨。

（「他們吃著［難以清淨的食物］，日後將會轉為微賤的生命狀態，
他們將會憔悴虛弱、卑微下劣並且受人唾罵輕毀，
由於吃著乞討得來的食物，所以變得不清潔且臭穢難聞，
當他們被棍棒加身時，［惡業］才能得到淨化。）

[16b.6]སེམས་ཀྱང་གཡེངས་ཤིང་དྲན་པ་རྣམ་པར་ཉམས།།
སློང་མོ་བྱེད་ཅིང་སྨྱོན་པ་དག་ཏུ་འགྱུར།།
བསྟན་པ་བསོད་ནམས་སྟེགས་འདི་ཐོབ་ན་ཡང་།།
བག་མེད་གྱུར་ན་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བར་འགྱུར།།

[16b.6]ལོ་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མཐའ་ཡས་པར།།
ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་དེ་མྱོང་ནས།།
མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་ཁོམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
སྡིག་བྱས་ཕྱིར་ཡང་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བར་འགྱུར།།

「其心散亂念退滅，
生為乞者心狂亂，
得福依處此教法，
放逸仍墮惡趣中。
（「［他們的］內心也是散亂的，正念也十分衰退，
成為乞討者，並且內心癲狂；
即便獲得（值遇）佛教這樣福德的所依之處，
然而一旦放逸，仍會墮入惡趣。）

「無量俱胝那由他，
經年飽嚐惡趣苦，
後生人間得有暇，
終因造罪墮惡趣。
（「經歷無量俱胝那由他數年，
嚐受許多惡趣之痛苦，
之後轉生在人間，獲得［修學佛法的］閒暇，
然而因為曾經造罪，仍會墮入惡趣之中。）

[16b.7]ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡི། །
ནང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ན་གནས་མེད་དེ། །
ལོ་ནི་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་སྙེད་དུ་ཡང་། །
རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་སླར་ནི་དབྱུང་མི་ནུས། །

[17a.1]དེ་བཞིན་བྱིས་པ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་ཡང་། །
བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ། །
དེ་དག་མིར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་བཅས། །
དེ་དག་མཐོ་རིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཐོབ། །

「鐵丸墮入大海中，
彼即無有可依處，
雖經年歲千俱胝，
出於大海猶不能。
（「鐵球一旦沉入大海之中，
便沒有所依之處，
即使經歷百億年，
仍然無法將之從海中取出。）

「如是愚夫墮惡趣，
百千俱胝那由他，
經劫轉人猶未知，
何況人天悟菩提？
（「同樣地，愚迷凡夫墮入惡趣，
歷經百千俱胝那由他劫的歲月，
能否轉生為人尚有疑慮，
怎能［生於］人天善趣、證悟菩提呢？）

[17a.1]བསམ་པ་དག་ཅིང་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པ་དང་། །

ལེགས་པར་བསྡམས་ཤིང་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པ་དང་། །

མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དཀའ་བ་མེད། །

[17a.2]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་གང་ཟག་ཕྲག་དོག་ཅན་གྱི་མཚན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། ཁ་ལྟར་སྨྲ་བ་དང་། སྨྲ་ཅོར་སྨྲ་བ་དང་། ལེགས་པར་མ་བསྡམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་བསྡགས་པ་མ་ཡིན་པས་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། བསམ་པ་མང་བ་དང་། སྨྱ་ངན་མང་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་མང་བ་དང་། མིག་སེར་བ་དང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཉམས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱིས་ནོན་པ་དང་། དགེ་སློང་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལ་བསྙིང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དང་། བརྩད་དུ་རུང་བའི་འཁྲུལ་པ་ཚོལ་བ་དང་། གནས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉན་དུ་མི་འགྲོ་ལ་ཇ་ཐླགས་ཏེ་མི་ཉན། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་ཤིང་གཞན་དང་གཞན་དུ་གཏམ་རླུང་ལ་བསྐུར་བར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་ལ་མི་དགའ་སྟེ། འདི་སྐད་དུ་ཅི་ཟེར་བ་ངས་མི་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་བླུན་པོ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ། གང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་མ་གུས་པ་འདི་ཉིད་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

[17a.1]「意樂清淨常精進，

善自守護無諂誑，

平等心[44]以證菩提，

一切智亦不為難。

（「藉由清淨的意樂、常行精進、

善加守護［自己的三門］，並且沒有虛假詭詐，

再加上平等心，［如此］將能證得菩提，

乃至一切智也不會是難事。）

「大王！當知此十六法是為嫉妒者之相。何等十六？謂：如烏詐偽；饒舌；不善守護；他遭譏謗，以之為樂；不信他德；多思多慮；多生愁惱；多有憂慼；憎嫉；形色退減；慢心所伏；不樂比丘；於乍來者，性喜譏嫌；好求可諍之過；於處[45]生慳悋；不往聞法，［縱使往聞，］亦不諦聽，內心散亂，於別別處流播妄說，謂：『我不知其所言說。』亦稱：『是為愚者，所說皆世間名言之法。』『凡諸聖者之所通達法律，皆不恭敬。彼等愚夫，是無知人。』

[17a.6]བདག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་གདོད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་ཆོས་ལ་གུས་པར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཡང་ཕྱི་སྒོ་ན་འགྲེང་ཞིང་འདུག་ལ་ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་དེ། སྟན་ལ་འདུག་མི་འདོད་ན་ཡང་དགེ་སློང་དག་ལ་འཚོ་བར་བྱེད་དེ། བརྒྱད་སྟེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གཏམ་སྟོན་པ་ན་ཡང་བདག་གིས་མཉན་པར་བྱའོ། །དེ་ཐོས་ན་བདག་གིས་[10]ནད་དེ་འབྱུང་[11]བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་མོ། །

[17b.1]དེ་བས་ན་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་སེམས་པ་དག་ནི་དཔེར་ན་མིའི་མིག་གཉིས་ཕྱུང་ནས་བལྟ་བར་འདོད་པའམ། ནོར་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱས་ནས་འདྲོན་པ་མང་པོ་དང་འཐུན་པར་འདོད་པའམ། རྐང་པ་བཅད་ནས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་གི་ བྱང་ཆུབ་ནི་དེ་འདྲ་བ་སྙམ་བྱེད་དོ། །

[17b.2]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་ལྡན་ན་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་ལས་ཉམས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། གནས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་། ཁྱིམ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་། བསྔགས་པ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་། ཕྲག་དོག་ཅན་དང་། མ་དད་པ་དང་། ངོ་ཚ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། སྡིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། གཡོ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲིད་ལམ་ཁོ་རེ་[12]ཆུད་པ་དང་། པ་དང་། འཁོན་དམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སོག[13]་འཇོག་གི་ཤས་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལ་སྐྲག་ནས་ལོག་པར་བཏགས་ཤིང་སྒྲོ་འདོགས་ཏེ། ཆོས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ཏེ་མི་འདྲི་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དང་། ཆོས་ལ་སྨད་པ་བྱས་ཀྱང་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་། སྙིང་མི་འབེབས་ཤིང་དགྲ་ཟླ་མང་བ་དང་། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སོང་ན་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་གྱི་མོས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གི་མཚང་འབྲུ་བ་དང་། གསང་བའི་གནས་ལ་[14]ཡིད་བརྟན་པ་ལས་འཕྲུ་བ་དང་། སྔོན་མཐོང་ཡང་རུང་མ་མཐོང་ཡང་རུང་བའི་དགེ་སློང་དག་ལ་འདི་རྣམས་ལ་སུ་ཡང་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་སྤོང་བ་དང་། རྙེད་པའི་བསམ་པས་བདག་གི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དེ་ཉམས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་སྟེ། སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བའོ། །

「［彼等］自謂：『我待［彼］證菩提，坐菩提樹下，方恭敬於法。』雖［他人］為諸比丘說法，［彼等］僅立於外門聞法；雖不欲人坐，仍於諸比丘中謀生，而作是念：『若宣說八事覺支論[46]，我方聽聞。若聞是法，我病當瘳。』

「是以彼等愚夫，求於非法，而自思忖：是為求於菩提。譬如有人，剜其兩目，而欲觀視；悉無財物，而欲邀集商旅[47]；足遭臏割，而欲行路。彼等若是。大王！有如是欲求之愚夫，以此為菩提。

「大王！若具二十五法，當知是人退失菩提。何等二十五？［謂：］於處[48]生慳悋；於家生慳悋；於讚生慳悋；心懷嫉妒；不信；不知慚；無愧；心懷罪惡；心懷諂曲；有害於他；行唯益己[49]；詐現威儀；懷恨滿心；多所蓄積；畏於如來所說，邪解佛語，虛妄增益；捨法；具增上慢，性不喜問；背棄於法而無悔心；不為人所愛敬，多有怨家；於眷屬中，為令他人背於信解，見於他眾，尋說過失；若人委信隱密處，輒生憎恨；於諸比丘，昔所曾見、昔所未見，乃作是念：『當令彼等，人皆不喜』，為不饒益故，說譏謗語；為說譏謗語故，棄捨他人；心求所得，故作是念：『我不應於具足戒有所退失』，於是別別思擇而守護於戒。

[17b.7]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བ་དེ་དག་ནི་བསྟན་པ་ལས་ཚབས་ཆེར་ཉམས་པར་འགྱུར་བའམ། ཁྱིམ་གྱི་
གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།།

[18a.1]དེ་ནས་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།
ཁྭ་ལྟར་སྒྱུ་ཞིང་མ་བསྡམས་མུ་ཅོར་སྨྲ།
འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་རྣམས་བསྟན་ལ་གུས་པ་མེད།།
ཁེངས་པ་ཁྲེལ་མེད་རྟག་ཏུ་མི་འཐུན་པ།།
ཕྲག་དོག་ཟིལ་གནོན་རྟགས་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན།།

[18a.2]གཞན་དག་གིས་ནི་བསྡིགས་པ་མ་ཡིན་ལ།།
མི་དགར་མི་བྱེད་དབུལ་པོས་གསེར་རྙེད་བཞིན།།
སྙིང་པོར་འཛིན་ཅིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྲངས།།
གནོད་སེམས་ཅན་ལ་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཡོད།།

「大王！如是之人將極重退於教法、入於居家。」

爾時，世尊即說偈言：

「詐偽[50]饒舌不善護，
不敬世間解眾教，
憍慢無愧常違逆，
此皆嫉妒所勝相。
（「像烏鴉般帶有欺騙性、不自我約束、多話（饒舌）、
對於諸位世間解（諸佛）的教法缺乏敬意，
憍舉傲慢、無有愧心、總是與人衝突，
這些就是被嫉妒所壓伏的標誌。）

「於他譏謗心無憂，
猶如貧者得黃金，
見為真實[51]捨一切，
害心豈能證菩提？
（「［退失菩提之人］）對於他人的批評不以為意，
就像貧窮之人得到黃金一般，
［將現狀］視為堅實的，並且捨卻一切—
［如此］具有害他之心的人，豈會證得菩提？）

[18a.2]སྔ་མ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ལྷས[15]།།
དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ནི་ངན་འགྲོ་སྤྱོང་།།
འདིར་ནི་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་མིག་ཀྱང་སེར།།
དེ་ཡི་མདོག་ཀྱང་གསལ་ཞིང་མཛེས་མི་འགྱུར།།

[18a.3]དེ་ནི་སུ་ལའང་བརྙས་པ་མང་ཡོད་དེ།།
ཀུན་ཏུ་དེ་ཡི་ཞེ་ནི་འཁྲུགས་པར་འགྱུར།།
ལ་ལའི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་མཐོང་ན་ཡང་།།
 phrag

「昔彼滋長惱害心，
以彼果報感惡趣，
今轉人身仍憎嫉，
色不光澤不莊嚴。
（「往昔他滋養了惱害之心，
以此果報而招感惡趣；
今生雖然獲得人身，也仍然有著嫌恨嫉妒，
容色既不光亮也不美好。）

「於一切人多輕毀，
普於眾生懷恚忿，
偶見聰睿殊勝者，
亦生嫉妒而捨法。
（「對任何人都會多所欺凌，
並且到處與人瞋恚忿恨相待，
即使見到智識卓越者，
也會心生嫉妒，進而捨棄佛法。）

[18a.4]རྒོད་ཅིང་སྙིང་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིས།།
གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་སྡིག་པ་མང་པོ་སྨྲ།།
གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་[16]གཏམ་ངན་མ་སྨྲས་ཀྱང་།།
འཁྲུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཚན་མོ་འདའ་བར་བྱེད།།

[18a.4]དེ་ནི་གྲོང་དུ་སྤྱོད་ལམ་གཞན་དུ་སྒྱུར།།
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དམུ་རྒོད་རྟ་བཞིན་བྱེད།།
གཞན་གྱི་སྐྱོན་འཛིན་བདག་གི་འཛིན་མི་བྱེད།།
ཕྲག་དོག་ཅན་རྣམས་ཆོས་ནི་དེ་འདྲའོ།།

「掉舉於心無對礙，
與他共說眾過失；
雖未說他惡言辭[52]，
終夜盡起迷亂心。
（「浮躁（掉舉）並且於心中過分無度地，
與他人共同議論諸多罪過；
即便未對別人出言不遜，
［他］依然會帶著迷亂之心而度過夜晚。）

「入於城中威儀改，
住寺剛強如馬行，
尋他過失不自省，
嫉妒之輩法若是。
（「［當他們］在城市時就會換一套威儀，
在精舍時，行為卻像馬那樣野蠻難馴，
挑剔他人的過失，對自己的［過失］則不理會，
嫉妒之輩的『法』（習性、法相、標誌）就像那樣。）

[18a.5]འདི་ནི་ཅི་ནས་སྐྱོགས་འདིར་མི་གནས་པར། །
འདི་ཡི་ཁྱིམ་དུ་འདི་དང་འདི་སྐད་བྱ། །
སང་ནི་བདག་གིས་ངན་དུ་བརྗོད་སྙམ་སྟེ། །
དེ་ནི་སྡང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་མང་དུ་སེམས། །

[18a.6]དེ་ནི་མྱ་ངན་མང་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ། །
གཞན་གྱིས་ཤེས་ཕྱིར་བཀུར་པ་རྣམས་མཐོང་ན། །
དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་ཆེས། །
ཉེས་པས་ནོན་ནས་བསྐུགས་པ་མ་ཡིན་སྨྲ། །

「『此人不可住於此，
明日我當於此地，
於各家宅說其過。』
彼者屢屢生瞋心。

（「［他們］想著：『無論如何都不能讓此人停留於此，
明年我將要去本地的這家或那家，
說他的壞話。』
他［如此］反覆發著瞋心。）

「彼多憂戚不悅豫，
見他因知而受敬，
彼於業報遂不信，
為過所勝作譏謗。

（「他心中有許多憂愁與不悅。
當見到別人因為才識而受到恭敬時，
他會失去對業果的信念；
受到過失所勝伏，於是［對別人］加以批評詆毀（譏謗）。）

[18a.6]མཁས་པ་དེ་དག་སྨན་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད། །
དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྙེན་བཀུར་འཕེལ་འགྱུར་ན། །
དེ་ནི་སྦྱིན་མཆོག་བླ་མེད་སྦྱིན་བྱེད་ན། །
ཆོས་མཆོག་འཛིན་པར་ཡིན་པ་ཡོང་མི་ཤེས། །

[18a.7]དགེ་སློང་བྱ་བ་དག་ལ་དེས་པ་ཡི། །
གློ་བུར་པ་དག་འོང་བ་མཐོང་ན་གནོང་། །
ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་གནས་འདིར་ཅི་འདོད་ཅེས། །
གུས་པ་མེད་པར་མ་དད་ཆོས་རྣམས་སྨྲ། །

「精於諸般療治方，
智者以是得利敬，
行於無上最勝施；
彼昧奉為法中勝。
（「那些智者們由於精通療治的方法，
所以獲得恭敬利養，
他卻不懂得［那些智者］正在從事無上的最勝布施，
不知將之視為最上之法。）

「淨行比丘忽然至，
彼等見之心赧然，
乃問：『何至極苦處？』
不敬說諸無信法。
（「當［他們］見到行為清淨且柔和良善的比丘突來乍到，
便會感到無地自容，
並問對方：『來到這個極為痛苦的地方打算做甚麼呢？』
既不恭敬，又說著無有信心的內容（法）。）

[18b.1]གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྟག་ཏུ་ལས་མང་ལ།།
ཉེད་པའང་མེད་དེ་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་མི་བཟད།།
གལ་ཏེ་དེས་བསྐུལ་དེ་ནི་མི་འགྲོ་ན།།
ཞིགས་པར་མ་བསྲུམས་ཐབ་མོ་བྱེད་པར་འགྱུར།།

[18b.1]འདི་འདྲ་དག་[17]གི་གནས་འདིར་གང་ཡང་མེད།།
ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ནི་ཅི་འདྲ་དྲན་པར་གྱིས།།
གནས་པའི་དགེ་སློང་དག་གིས་ཁྱོད་བསྐྲད་ན།།
ཡུལ་འདི་སུན་དབྱུང་ཕྱིར་ནི་འོངས་སམ་ཁྱོད།།

「『此寺事務多繁劇，
無利、汝行恐難堪。』
假使誘說仍不去，
遂不善護與鬪諍。
（「［他們會對來者表示：］『此精舍常常有許多事務要做，
而且不會有利可得，［你的］所行境界可能受不了這邊。』
假使他這樣勸阻，對方仍然不離開，
他就不會善護自己，而會與對方起衝突。）

「『我處無有如是者。
且思他處之情狀。
常住比丘擯汝出，
為壞此國而至耶？』
（「『在我此處完全沒有這種人（外來的不善比丘）。
想想（考慮一下）別處的情形吧！
你是因為被常住比丘趕出來，
為了反對此國而來的嗎？』）

[18b.2]དགེ་བསྙེན་ལྷུན་པོ་རྣམས་ནི་འདི་མི་ཤེས། །
འདི་དག་ཁྲིམས་འཆལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་མི་ཤེས། །
དགེ་སློང་དགའ་དང་མི་དགས་མྱུར་དུ་སོང་། །
མི་སྡུག་པ་དང་དྲག་པོས་སོང་ང་རེ། །

[18b.3]སངས་རྒྱས་ལ་ནི་སློབ་པའི་ཆོས་སྨྲ་བ། །
དེས་ཤིང་དམ་བརྟན་དག་གིས་མཐོང་ན་ནི། །
ལྷུན་དང་མི་འཐུན་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །
དེ་དག་ག་ལས་འོངས་པར་ཕྱིར་ཡང་འགྲོ། །

「『諸愚居士不知此，
不知是等具戒否，
比丘！喜憂皆速去，
不樂粗惡更當生。
（「愚昧的諸位優婆塞不曉得這點，
不知這些［外來的］人是破戒還是具足戒律的。
比丘！無論［你］樂意與否，都該迅速離開，
［否則］肯定會有更不堪、更粗暴的事情發生。）

「有諸柔和誓堅固，
學佛法師見此事，
輒言：『不應與愚爭。』
彼等將還所來處。
（「溫和、誓言堅固的諸位學佛說法者，
當他們見到這種情形，
會說：『不應該與愚昧者起衝突。』
他們會回到原先的來處。）

[18b.4]ཀྱེ་མ་བདག་གི་འདྲེན་པའི་བསྟན་པ་པོ།།
རྒྱལ་བ་དག་གི་ཆོས་འདི་འགག[18]་པར་འགྱུར།།
དགེ་སློང་སྡིག་ཅན་འདི་དག་རབ་ཏུ་འཕེལ།།
ཆོས་སྨྲ་གང་ཡིན་རྣམས་ནི་ཉུང་བར་འགྱུར།།

[18b.4]གང་ཚེ་མང་དུ་ཐོས་པ་གློ་བུར་འོངས།།
སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དགའ་བྱེད་སྟོན་པ་ན།།
བློ་གྲོས་ཆུང་ངུ་འདི་ལྟར་ཅི་ཤེས་ཞེས།།
མི་གུས་དེ་དག་གཞན་ལ་སྒྲོན་པར་བྱེད།།

「『哀哉！我之導師教，
諸佛此法當滅盡，
罪惡比丘極增長，
如實法師則日減。』
（「『悲哀呀！我導師所開示的教法，
諸佛之法將會滅盡。
這些罪惡的比丘大量地增加，
而如實的說法者卻正在［日益］減少。』）

「多聞之人偶來此，
令眾歡喜且說示，
彼謂：『少慧豈有知？』
不敬復向他人說。
（「當有多聞之士不期而至，
能讓大眾歡喜並且宣說教法，
他們就會說：『像這樣智慧淺薄之輩能懂什麼呢？』
不但不加恭敬，還會向他人［輾轉］宣說。）

[18b.5]དེས་ནི་ལུང་ཡང་མ་མནོས་ཆོས་མ་དྲིས[19]།།
འདི་ཡི་མཁན་པོ་ཅི་འདྲ་སློབ་དཔོན་གང་།།
རང་སྐྱེ་ཤིང་ལྟར་ཆོས་གོས་བགོས་ནས་ནི།།
བདེ་བའི་དོན་དུ་རྙེད་པ་ཚོལ་བར་བྱེད།།

[18b.6]དེ་འདིར་མདོ་སྡེ་དེ་ལ་མི་མཁས་ཏེ།།
དེ་ཡིས་ཤེས་པ་བདག་ཅག་ཤེས་སོ་སྙམ།།
དེ་དག་གླུན་ཞིང་བསྟན་པ་སུན་འབྱིན་པ།།
ཏིང་འཛིན་མ་ཐོབ་བྱིས་པའི་བསམ་པ་སེམས།།

「『不受教言不問法，
誰為彼之和尚、師？
如自生樹披法衣，
為求於樂而牟利。』
（「『他［們］既不聞受教言，也不諮問[53]佛法，
誰是他［們］的和尚？誰又是他們的師長呢？
［他們］就像披著法衣的野生樹木一樣，
為了追求快樂而牟取利益。』）

「亦謂：『彼不通契經，
我等亦曉彼所知。』
彼等蒙昧壞教法，
未得三昧心愚迷。
（「他們認為：『他（清淨比丘）不懂此處的契經，
他會的我們也都懂。』
那些人既愚昧又破壞了教法，
並未證得三昧，又帶著愚迷凡夫的思想。）

[18b.6]རྒྱལ་པོ་ངས་ནི་འདས་པའི་དུས་དྲན་པས། །
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་། །
ལོ་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་ཐམ་པའི་བར་དག་ཏུ། །
ཆོས་རྣམས་བསྟན་ནས་རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་འདས། །

[18b.7]རྒྱལ་བ་དེ་ནི་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་འོག །
དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཉམས་ཤིང་ཐུག་པ་ན། །
དགེ་སློང་དྲན་པའི་བློ་ཅན་ཞེས་བྱ་བྱུང་། །
གཟུངས་ཐོབ་མ་ཡིན་སྤོབས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར[20]། །

「大王！我念過去時，
有佛出世名『智光』，
宣說諸法八萬年，
隨後大雄入涅槃。
（「大王！我回憶過去，
有位名為『智光』的佛陀出世，
他宣說教法整整八萬年，
之後大雄佛陀便入涅槃。）

「大王！彼佛涅槃後，
正法退滅將滅盡，
名『具念慧』比丘出，
未得總持得辯才。
（「大王！當他［智光佛］涅槃之後，
正法衰退，眼見就要滅盡時，
有位名為『具念慧』的比丘出世。
他並未證得陀羅尼，但已經獲得辯才［的功德］。）

[18b.7]མཛེས་ཤིང་དེས་ལ་བཀའ་སློ་བདེ་བ་དང་། །
ཏག་ཏུ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཚོག་ཤེས་པ། །
སྤྲི་དགུ་སྤྲིན་གྱི་ཆུས་ནི་ཚིམ་བྱེད་ལྟར། །
ལྷར་བཅས་འགྲོ་བ་ཆོས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་བྱེད། །

[19a.1]དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ན་ས་སྟེང་དུ། །
བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་གྲོང་ཁྱེར་བྱུང་། །
ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་དུ་གྱུར། །
མི་རྣམས་དེ་དག་བློ་ལྡན་ལོ་ལེགས་བདེ། །

「莊嚴柔和信順教[54]，
常以陋劣即為足；
猶如雲水令眾饜，
以法滿足天等眾。
（「［他］既美好莊嚴又柔和，樂於接受［如來的］話語），
總是能以粗劣之物便感到滿足；
就像雲中的水能夠令眾生饜足，
他藉由佛法使天人等大眾感到滿足。）

「於彼之時大地上，
有城名為『莊嚴王』，
外郭周匝八由旬，
城人聰慧而豐樂。
（「在那時候，大地之上，
有座城市名為『莊嚴王』，
外牆城郭長達八由旬，
那些人們十分聰慧，總是能夠慶收豐年、享受安樂。）

[19a.2]ཆོས་སྨྲ་དྲན་པའི་བློ་ཅན་དེ་འོངས་ནས།།
སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱང་བསྟན།།
སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཕྲག་ནི་ཉི་ཤུ་གསུམ།།
བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་བཀོད་པར་གྱུར།།

[19a.2]མེ་ཏོག་རྣམས་དང་སྤོས་དང་གོས་རྣམས་དང་།།
བཅའ་བ་ཐུག་པ་དང་ནི་འཚམ་པ་ཡི།།
གླུ་དབྱངས་རོལ་མོའི་སྒྲ་རྣམས་རབ་མཆོག་གིས།།
དེ་དག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཞིན་དུ་མཆོད།།

「法師具念慧至已，
為利眾生而說法，
二億三千萬含生，
置於無上菩提果。
（「那位具念慧法師來到當地，
為了饒益眾生而宣說佛法，
安置二億三千萬名眾生，
令其向於無上菩提果。）

「種種香花與衣服，
嚼食[55]、羹飯[56]、適悅聲，
歌聲樂音皆最上，
以供於彼如侍佛。
（「他們以各種花朵、薰香以及衣物，
還有嚼食[57]、羹飯[58]，加上合宜且最上乘的
歌聲、器樂之聲，
供養給他，就像對待佛陀那樣。）

[19a.3]དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐུན་གྱུར། །
གྲོང་ཁྱེར་དུ་ནི་དེ་ཡི་བསྙགས་མིན་སྒྲོགས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་མི་ལྡན་ཉེས་པ་དེས་[21]ཤེས་ཞེས། །
རེ་རེ་ནས་ནི་ཕྱིན་པའི་མདུན་དུ་བརྗོད། །

[19a.4]ཟླ་བ་ཉ་བའི་གསོ་སྦྱོང་བབ་པ་ན། །
གལ་ཏེ་དོ་ནུབ་མྱུར་དུ་མ་སོང་ན། །
གནད་རྣམས་གཏུབ་ཅིང་སྲོག་ཀྱང་གཅད་དོ་ཞེས། །
སྡིག་པའི་དགེ་སློང་སྡིག་ཅན་ལངས་པར་གྱུར། །

「五百比丘極相違，
城中於彼作譏謗：
『無戒具過我悉知。』
一一人前如是說。
（「極其懷有敵意（極相違）的五百名比丘，
在城中傳播著批評詆毀（譏謗）他的言論，
表示：『［他］（具念慧比丘）不具戒律、有很多缺點⋯⋯
［這些］我都清楚。』
並且逢人就這麼說。）

「望月當作布薩時，
罪惡比丘起身言：
『假使今夜汝不去，
割截要害奪汝命！』
（「到了望月（滿月）舉行布薩的時候，
充滿罪惡的比丘起身說道：
『假使今晚你還不離開，
我就會支解你的要害，了結你的性命！』）

[19a.4]དགེ་སློང་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྙིང་རྗེ་ནས། །
སེམས་ཅན་དག་པ་དེ་ནི་མ་ཞུམ་སོང་། །
སངས་རྒྱས་སྲས་ལ་ཅི་ཕྱིར་བརྙས་བྱེད་ཅེས། །
ལྷ་རྣམས་སྟོང་དག་མི་དགའ་ངུ་བར་བྱེད། །

[19a.5]དེ་ན་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་དེ་དག་ཀུན། །
དགོད་ཅིང་མགུ་བས་མཚན་མོ་འདའ་བར་བྱེད། །
ཀྱེ་མ་བདག་ཅག་དེ་ལས་ལེགས་པར་ཐར། །
ཁུར་ལྕི་བོར་བ་སྙམ་དུ་ཉམས་ལ་སེམས། །

「悲憫彼等比丘眾，
清淨眾生無懼去。
數千天人同聲泣：
『何故佛子受輕凌？』
（「由於對那群比丘懷有悲心，
清淨的眾生不怯不懼地離去了。
數千天人同聲哭泣而說道：
『為何佛子會受到這樣的欺凌呢？』）

「彼等五百比丘眾，
通宵戲笑心適悅，
惡思[59]：『噫呀！終解脫！
我等已捨於重袱。』
（「於是那五百名比丘
戲笑並且感到歡喜滿足，通宵達旦，
他們感覺並認為：『哎呀！我們總算擺脫他了，
就像放下重擔一般！』）

[19a.6]དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་དུས་ལས་འདས་གྱུར་ན།།
བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཅུ་དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར།།
བསྐལ་པ་བྱེ་སྟོང་བདུན་ཅུ་ཙ་དྲུག་ཏུ།།
ཡི་དགས་འཇིག་རྟེན་དེར་ནི་དགེ་སློང་གནས།།

[19a.6]སེམས་ཅན་དེ་དག་ཚེ་རབས་དག་ཏུ་ལོང་ངས།།
དེ་དག་སྦྲུལ་གདུག་སྐྱེས་ཏེ་ས་རྡུལ་ཟ།།
བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་བོང་བས་བརྒྱབ།།
སྐྱབས་ཀྱང་མེད་ཅིང་དཔུང་གཉེན་མེད་པར་གྱུར།།
ཚེ་རབས་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བརྒྱད་དུ།།

「五百比丘死亡後，
八十劫中生地獄，
七千六百億劫中，
悉皆住於餓鬼界。
（「五百比丘的生命結束後，
生在地獄長達八十劫；
七千六百億劫之中，
［那些］比丘們都住在餓鬼的世界。）

「彼等眾生世世盲，
轉生毒蛇食沙土，
童見於彼擲泥團，
無有歸依無所趣，
如是八千萬億世。
（「那些眾生生生世世都轉生為盲者，
他們也轉生成為毒蛇，只能吞食砂土，
孩子們看見［毒蛇］時，就會拿泥團丟擲擊打牠—
既沒有救護處（歸依、庇護者），也沒有靠山（可歸趣的對象），
時間長達八千萬億輩子。）

[19a.7]མི་ཡི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས་དབུལ་པོར་གྱུར།།

སྨྱོ་ཞིང་ལྡོངས་ལ་རྟག་ཏུ་ལུས་ཀྱང་རུལ།།

མདོག་ངན་སྨད་པར་གྱུར་ཏེ་མཐུ་ཡང་ཆུང་།།

དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ལྔ་བཅུ་ཟིལ་གྱིས་གནོན།།

[19b.1]བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་མི་སྡུག་མང་པོ་བྱེད།།

གཞན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལ་ནི་སྐྱོན་ཡང་འདོགས།།

གཡང་ས་ཆེན་པོར་བདག་ཉིད་འདོར་བར་བྱེད།།

「生於人中感貧困，

狂亂眼盲身常爛，

色悴遭謗力微薄，

如是受伏五十億。

（「［後來雖然他們］轉生成人，但也是窮困的，

或者轉為精神癲狂、目盲、身體總是爛壞、

容色無光、遭致毀謗批評，總之十分弱勢。

就像那樣，［他們］被［自己的惡業］所壓伏，長達五十億［輩子］）

「常自造作非樂事，

他布施事亦說過，

自己墜墮於高崖。

（「自己又常常造作糟糕的事情，

甚至對他人所做的布施也能說三道四，

讓自己墮入極深的懸崖。）

[19b.2]མ་འོངས་དུས་ན་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་པ། །
གྲགས་ཆེན་ཞེས་བྱ་བསྐལ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
དེར་ནི་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་དོན་མཛད་པ། །
བདེ་གཤེགས་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

[19b.2]དེ་དག་ནང་ན་སངས་རྒྱས་ཐ་མའི་ཚེ། །
དེར་ནི་དེ་དག་མི་ལུས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །
སངས་རྒྱས་དེ་མཐོང་ནས་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ། །
སངས་རྒྱས་གང་གཱའི་བྱེ་སྙེད་མཐོང་བར་འགྱུར། །

「於未來世有劫出，
第六十劫名『大稱』，
彼時『救護益世佛』、
一萬善逝當出生。
（「未來將出現的第六十劫，
名為『大稱』，
屆時會有名為『救護益世佛』以及
一萬尊善逝（佛陀）出現。）

「於彼諸佛最末時，
彼等乃能得人身，
見彼佛已復證忍，
得見恆河沙數佛。
（「在那些佛陀當中最後一位的時代，
屆時他們才會獲得人身，
［他們］見到佛陀之後，將會證得［無生法］忍的境界，
也會見到恆河沙數的佛陀。）

[19b.3]སྔོན་ནི་ལྷན་ཅིག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སུ་སྨོན་ལམ་བཏབ།།
དེར་ནི་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་མ་ཉམས།།
བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་ངན་འགྲོར་ལྷུང་།།

[19b.4]ང་ནི་དེ་ཚེ་ཆོས་སྨྲ་རྒྱལ་བའི་སྲས།།
དྲན་པའི་བློ་ཅན་ཞེས་བྱ་དེར་ཡང་གྱུར།།
སུན་འབྱིན་དེ་ནི་སྟོན་ལ་སུན་འབྱིན་འགྱུར[22]།།

「往昔彼等共一心，
於一切智發願心，
彼等菩提心未退，
意差別故墮惡趣。
（「過去他們全都曾經一同發願，
發心成就一切智智，
當時他們的菩提心沒有退減，
只是因為心意的差別（例如惡思惟）而墮入了惡趣。）

「彼時我乃說法師，
名為『具念慧佛子』。
罪釁之人毀導師[60]，
（「我在那時候是一名說法師，
名叫『具念慧佛子』。
尋釁破壞之人，對導師加以輕毀。）

[19b.4]དེ་ཕྱིར་ང་རྒྱལ་སྤངས་ཞིང་བོར་ནས་ནི། །
ཚུལ་མིན་སྤངས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་སྦྱོར་བར་གྱིས། །
གང་ཞིག་བདག་ཉིད་བརླག་པར་མི་འདོད་པ། །
དེས་ནི་མི་ཤེས་ཚིག་རྣམས་སྤངས་ནས་ཀྱང་། །
མེ་ཡི་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་ཕྲག་དོག་སྤོངས། །

[19b.5]མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཐོས་དང་མ་ཐོས་དང་། །
བདེན་དང་མི་བདེན་པས་ནི་གཞན་མི་གླེང་། །
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་འཚང་རྒྱ་འདོད་པ་ཡི། །
དགེ་སློང་དེས་ནི་བདག་གི་ཉེས་པ་བསལ། །

「故應棄捨於我慢，
斷除非理修智慧。
凡不欲毀自身者，
由是應斷無知語，
及如火聚嫉妒心。
（「因此，應當戒除並放下我慢，
斷除非理並且修學智慧。
凡事不想毀壞自己的人，
都應當斷除無知的語言，
並且斷除如火堆般的嫉妒心。）

「見或不見聞不聞，
真假皆勿與人說。
欲求成佛勝菩提，
比丘應除己過失。
（「無論看到［他人的過失］與否、聽聞與否，
無論真假，都不要用來與他人討論。
希望證得最勝菩提佛果的比丘，
應當遣除自己的過失。）

[19b.5]དེས་པ་རྣམས་ནི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི། །
དངོས་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་བྱེད། །
གང་ཞིག་ང་ཡི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་འདུན། །
དེ་དག་ཅི་ཕྱིར་གཞན་ལ་སྤྲོ་བ་སྐྱེད། །

[19b.6]ཕྱི་མའི་དུས་ན་ང་ཡི་བསྟན་པ་ལ། །
དམུ་རྒོད་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་སུན་ཡང་འབྱིན། །
དེ་དག་གཅོང་རོང་གཡང་ས་ཆེན་པོར་འགྲོ། །
བསམ་པ་ཉམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཅི་བྱར་ཡོད། །

「柔和之人[61]能放捨，
外內一切諸般物。
若人求我勝菩提，
彼等何以樂他法？
（「柔和的人能夠放下
一切外在與內在的事物。
若有人希求我的最上菩提，
他們為何會對其他事物產生興趣呢？）

「後世於我教法中，
多剛強者壞菩提，
彼等墜墮於高崖，
意樂毀壞[62]豈證覺？
（「在未來的時代，我的教法之中，
有許多野蠻不馴之輩，甚至會毀壞菩提［之道］，
他們向極深的懸崖走去。
意樂退失之人，怎麼能夠證得菩提呢？）

[19b.7]ང་ཡི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འདོད་གང་ཡིན་པས། །
རིགས་ངན་བུ་འདྲར་ང་རྒྱལ་སྤངས་བྱས་ནས། །
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །
ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་མི་དགར་ཡོང་མི་བྱ། །

[19b.7]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་གང་ན་གུས་པ་མེད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་སྡང་བ་དང་། གླགས་ལྟ་བ་དག་ཡོད་པ། དེར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡུན་རིང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མྱུར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པར[23]འགྱུར་རོ། །

[20a.2]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི་མ་དད་པའི་གང་ཟག་སྟོན་པ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་འཐུན་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྡིག་པའི་བསྟན་པ་ལ་འཐད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་ལ་མི་འཐད་པར་ལྟ་བ་དང་། སྡིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། སེམས་ཁེངས་པ་དང་། གླགས་ལྟ་བ་དང་། ཁོང་གཡོ་ཅན་དང་། འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། བཀུར་སྟི་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མི་དགེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྐྱོན་འཛིན་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་མ་དད་པའི་གང་ཟག་སྟོན་པའོ། །

「若人求我勝菩提，
如劣族子應斷慢，
更於眾生發慈心，
證不證皆無不喜。
（「真正希求我的最勝菩提之人，
應當像［遺棄］劣等種姓的孩子一樣，捨棄我慢心，
繼而對一切有情眾生發起慈心，
無論證得與否，根本不會不愉快。）

「復次，大王！若人無恭敬心、不信、於他生瞋、尋諸過患，諸如來及諸如來聲聞，於彼皆不歡喜而唯速去。

「大王！是等十六法，顯說不信之人。何等十六？勸令執於違逆[63]、視惡教為應理、視法語為不應理、心懷惡念、憍慢、尋於過患、心懷諂詐、不淨命[64]、求於恭敬、心相續不善、無有加行、毀謗他人、一向執有過失、於所說教不得決定、邪見、於業報生疑。是等十六法，顯說不信之人。

[20a.4]དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འཐུན་པར་མི་འཛིན་པ།།

ཁྲོན་པ་རྙིང་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤངས།།

ཐར་དང་མི་འཐུན་རྒྱུད་གཞན་འགྲོ་བ་དེ།།

སྡང་སེམས་མུ་སྟེགས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་མེད།།

[20a.5]ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་ལ་ཡིད་མི་ཆེས།།

ཡིད་མི་ཆེས་པས་གཞན་ལ་འདེམས་[24]མི་བྱེད།།

བདག་ཉིད་རི་རབ་ཙོམ་ལྟར་མཐོར་འཛིན་ཏེ།།

ང་རྒྱལ་མྱོས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་བྱེད།།

爾時，世尊即說偈言：

「於所教誨不順取[65]，

捨之猶如棄廢井，

隨他相續違解脫，

無異瞋心外道徒。

（「不能接受（不順取）所說的教誨，

如同棄用古井一般將之捨棄，

那與解脫相違並且追隨其他相續（他人的心意）之人，

與［對於僧眾］心懷瞋恚的外道徒黨並沒有區別。）

「於業果報不信順，

故於他人不諫正，

如須彌巔自貢高，

我慢所醉如是行：

（「對於業力的果報並不相信，

由於不相信，也就不會為勸諫導正他人；

自視甚高，自以為像是須彌山的山巔般，

沉醉於我慢的人就是這個模樣。）

[20a.6]ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་པ་ན།།
སྡིག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དེ་མི་འཐད་འཛིན།།
དད་མེད་ཆོས་ལ་སོམ་ཉི་བསྐྱེད་ནས་ནི།།
བསྐལ་པ་བྱེ་བ་མང་པོར་སྨྱོན་པར་འགྱུར།།

[20a.6]མ་དད་པ་ཡི་བསམ་པས་སྡིག་ཅན་འགྱུར།།
བློ་སྡང་གང་གི་ཡིད་ཀྱང་སྲུང་མི་བྱེད།།
སྙིང་པོ་ཅན་ཀུན་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་ནི།།
དད་པ་མེད་པས་སྙིགས་མ་འཛིན་པར་བྱེད།།

「為彼宣說善妙法，
惡境界者執非宜，
無信於法生狐疑，
多俱胝劫成狂亂[66]。
（「對他宣說善妙的法，
罪惡境界者卻會將之執為不合宜的，
［他］無有信心，對於佛法心生狐疑，
將會轉生為狂亂者（昧於實相之人），長達許多俱胝劫之久。）

「意樂不信成罪人，
瞋心之人不護心，
捨棄一切具實者，
無有信心執濁穢。
（「由於不具信心，將會成為具罪惡之人；
任何內心瞋恚之人都不會守護［自己的］心意；
捨棄了一切具有實義之事，
缺乏信心之輩執著於汙濁垢穢。）

[20a.7]འཁྱིང་བར་བྱེད་ཅིང་རྟག་ཏུ་ཁེངས་པ་སྟེ། །
མ་དད་དེ་ནི་གཞན་ལ་འདུད་མི་བྱེད། །
ཤི་ནས་རིགས་དམར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པར་འགྱུར། །
དབུལ་པོར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ལ་འཁུ་བར་བྱེད། །

[20b.1]གང་ཟག་མ་དད་བདག་ཉིད་སྨྲིང་[25]མི་བྱེད། །
སྐྱུན་ཀ་ཚོལ་ཞིང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་འཛིན། །
ནགས་ཀྱི་ཨེ་རནྡ་ཡི་ཤིང་ལྟ་བུ། །
དེ་ནི་ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་དགེ་སློང་མིན། །

「其心高舉常憍慢，
不信之人不敬他，
死後轉生低劣種，
貧困憎恨於他人。
（「盛氣凌人而貢高我慢，
那不具信心之人不會恭敬別人，
死後將會轉生為低劣種姓的眾生，
既貧困又對別人心懷憤恨。）

「不信之人不評己，
興諍堅執他人過，
猶如林中蓖麻樹，
非在家人非比丘。
（「不具信心之人不會談論自己［的過失］，
［而總是］挑起爭論，緊抓別人的錯誤，
就像森林裡的蓖麻樹那樣，
他既不是在家人，也不是比丘。）

[20b.1]རྣམ་པར་མ་དག་ཊུང་བཞིན་ཁོང་གཡོ་ཅན། །
སུ་ཡི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འཇུག་མི་བྱེད། །
གཞན་གྱི་ཡིད་བརྟན་ན་ཡང་འཁུ་བར་བྱེད། །
བསྐལ་པར་གསོས་ཀྱང་མཛའ་བོར་ཡོང་མི་འགྱུར། །

[20b.2]དེ་དག་འཚོ་བ་རྣམས་ཀྱང་དག་པ་མེད། །
མ་དད་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་རྣམས། །
དེ་དག་ཐར་པའི་ཆོས་མང་སྤངས་པས་ན། །
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ནི་ལྟུང་བར་འགྱུར། །

「心懷諂詐不清淨，
何人說法悉不入，
他雖委信仍憎恨，
養護經劫亦不親。
（「既不清淨又狡猾詭譎之人，
無論是誰說的法，都不會趣入其中而實踐，
即使他人委以信賴，仍是心懷憤恨；
雖然經過一劫又一劫加以照料，仍無法與人親善。

「彼等營生亦不淨。
無信出家諸比丘，
已捨諸多解脫法，
是故不久當墜墮。
（「他們的種種營生方式也是不清淨的。
那些不具信心的出家比丘，
已經捨棄許多解脫法，
因此不久就會墮落的。）

[20b.3]དད་པ་མེད་པ་བསྙེན་བཀུར་འདོད་པའི་ཕྱིར།།
མི་བདེན་ཆོས་རྣམས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད།།
གཡོ་བྱེད་རང་བཞིན་རྣམ་པར་སྦེད་བྱེད་ཅིང་།།
དེ་ནི་གཞོགས་སློང་ཁ་གསག་བྱེད་པ་ཡིན།།

[20b.3]དེ་ཡི་སེམས་རྒྱུད་རྟག་ཏུ་གཡན[26]་ཡང་སྒྲོ།།
གཞན་དག་གཏམ་བརྗོད་པ་ནི་ཐོས་ན་ཡང་།།
གཏམ་འདི་བདག་གི་ཕྱིར་ནི་གཏམ་བྱེད་སྙམ།།
དད་པ་མེད་པ་ཁུ་འཕྲིགས་ཟ་བར་འགྱུར།།

「無信求於利養故，
令他知解不實法，
其性詐偽好隱藏，
彼乃現相虛談[67]者。
（「沒有信心的人，為了追求利養承事，
會試著讓人理解各種不真實的法，
本質上是具有欺誑詐騙性的，並且會隱匿［缺失］，
他會做些阿諛諂媚、奉承逢迎之事。）

「其心相續具忿恚，
雖聞論議他人語，
意自忖度論議己，
無信之人即生疑。
（「他的內心相續充滿著忿恚，
雖然聽到的是論議別人的話，
也會以為是在評論自己的言論，
沒有信心之人就會這麼起疑心。）

[20b.4]དེ་ནི་གཞན་གྱི་གཏམ་དག་བརྗོད་བྱས་ནས། །
བདག་ཉིད་མ་དག་དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་མཐོང་། །
མ་དད་པ་ནི་རི་དགས་སྐྲག་པ་བཞིན། །
སུ་ལའང་མི་འབེབས་ཡིད་ཀྱི་རྟོན་མི་བྱེད། །

[20b.5]སྦྱོར་བ་ཉམས་ཞིང་གཞན་ཡིད་མི་སྲུང་བ། །
ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡིད་ཀྱང་ཞུམ་པར་འགྱུར། །
ལག་པས་ཚམ་ངམ་བྱེད་ཅིང་འཐབ་པར་བྱེད། །
འོང་བ་དག་ལ་ཚར་ཡང་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །

「彼於他人作論議，
於他人亦見不淨。
不信如鹿生驚怖，
見皆不悅不委信。
（「他既對別人論東道西，
也以本身的不清淨去看別人—
不信之人就會像鹿一樣感到害怕（自慚形穢、缺乏安全感），
無論對誰都無法滿意，也都無法產生信任。）

「不護他心失加行，
處於眾中生恐畏，
雙手顫慄起爭鬥，
於諸來者作摧滅。
（「退失實際行動並且罔顧他人的內心，
身處於人群時，內心會感到恐怖，
雙手會顫抖，並［興起］爭鬥，
［試著］殲滅所有來人。）

[20b.5]གཞུང་[27]མེད་པར་ནི་འཛུགས་ཤིང་སློང་བར་བྱེད།།
ཕྲ་མའི་རང་བཞིན་སྡིག་པ་མང་པོ་ཅན།།
འཐུན་དང་བྲལ་ལ་འཐབ་ཅིང་སྡང་བ་རྣམས།།
མ་དད་རང་བཞིན་མཚན་མ་འདི་དག་ཡིན།།

[20b.6]དེ་དག་དད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ནི།།
འདྲེན་པའི་བསྟན་ལ་དེ་དག་སུན་ཡང་འབྱིན།།
འཐུན་པ་གང་གིས་དགེ་འདུན་མཛེས་འགྱུར་ཏེ།།
དེ་དག་ཆོས་མིན་ཚིག་གིས་འགལ་བར་བྱེད།།

「嫌責議論無依據，
性喜兩舌罪惡多，
違逆爭鬥瞋嫉者，
本性不信之相狀。
（「無憑無據，仍然做出指責、批評（無事生非），
生性喜愛挑撥離間，罪惡眾多之人，
難以相處，與人爭鬥並且嫌惡、排斥［他人］，
這些就是生性不具信心之輩的表徵。）

「彼等無信出家已，
導師教法亦破壞；
若僧莊嚴無違逆，
說非法語相抗對。
（「那些無信之輩出家後，
連導師的教法都能夠反駁破壞，
如果有人能夠莊嚴僧團、無有違逆，
他們則會用不如法的言語，與之作對。）

[20b.7]རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་ལ་དྲི་མ་དེས།།
མུ་སྟེགས་ཅན་ལྟར་སོམ་ཉི་ཟེ་ཙོམ་བཅས།།
དེས་ནི་ཆོས་ལ་གླགས་གཏོང་འགལ་བྱས་ནས།།
དད་མེད་དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་སྤོང་བར་བྱེད།།

[20b.7]དེ་ཡི་ལོག་པར་ལྟ་བ་མ་སྤངས་ཏེ།།
ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་[28]ནང་དུ་སྨོད།།
དེས་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གཏིང་མི་ཚུགས།།
ཆོས་གོས་འཆང་བ་ཙམ་གྱིས་དགེ་སློང་བརྗོད།།

「染污諸佛所說教，
猶如外道生狐疑，
伺機壞法而抗對，
無信復能捨於法。
（「他染污了大雄佛陀所說的教法（成了教內的污點），
就如同外道徒那樣，滿腹狐疑猜忌，
伺機破壞佛法，與佛法相抗，
之後［那些］無信之人還會捨棄佛法。）

「彼等不捨於邪見，
入於外道受訶責，
於此教法不深根，
搭法衣即稱比丘。
（「他［們］不捨棄顛倒的見解（邪見），
趣入外道之中，而受到批評。
他［們］並未在此教法中紮下根基（受持教法），
只不過穿著法衣便自稱比丘。）

[21a.1]བདག་མེད་རྡོ་རྗེ་ཤིན་ཏུ་སྒོམ་པ་དེས། །
འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་འདི་དང་བྲལ་བ་ཡི། །
དགེ་སློང་དེ་ནི་བསྟན་འདིར་ཡེ་ཤེས་ལ། །
སྤྱོད་ཡུལ་རླུང་ལྟར་འདུས་བྱས་ཆགས་པ་མེད། །

[21a.2]དད་པ་མེད་པ་ལས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས། །
སྡིག་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ནས་ནི། །
དེ་ནི་ཇི་ལྟར་གཞན་ལ་གཙེས་པ་བཞིན། །
རིང་པོར་མི་ཐོགས་ངན་སོང་གནས་པར་འགྱུར། །

「精修無我之金剛，
比丘遠離於身見，
教中行於智慧境，
如風不貪有為法。
（「深入修習［有如］金剛的無我，
那樣的比丘能遠離我見，
在此教法之中，能行於智慧的境界，
並像風一樣，對於有為法無有貪著。）

「無信於業不信順，
心為罪惡所轉故，
以彼於他作逼迫
不久當住惡趣中。
（「無信之人不相信業，
受到罪惡之心所影響，
所以會依照他對別人的逼迫［之情事］，
不久就會身處於惡趣。）

[21a.2]རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆུ་གནས་བཞིན།།
བསྟན་པ་འདི་ལ་དད་པ་གཞི་ཡིན་ཏེ།།
གང་ཟག་གང་ཞིག་བསྟན་ལ་མ་དད་དེ།།
ང་ཡི་མ་ཡིན་ང་ཡང་དེའི་མ་ཡིན།།

[21a.3]བགྲོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་གཞི་དད་པ་ཡིན།།
བདུད་རྩི་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་སྣང་བ་ཡིན།།
ཇི་ལྟར་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན།།
འདི་ནི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་ཐོག་མར་འགྲོ།།

[21a.3]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དགེ་སློང་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མ་འདུག་པར་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་སོང་ངོ་།།

「猶如大海能容水，
此教之基乃信心，
若人於教不生信，
非我弟子我非師。
（「正如大海能夠蓄水，
此教法之中，信心乃是基礎。
假使有人對所說教法不具信心，
就不是我的［弟子］，我也不是他的［導師］。）

「信為行道圓滿基，
為甘露道為光明；
猶如閻浮提國王，
是為眾德之先行。
（「信心乃是［於道上］圓滿前進的基礎，
也是能得到甘露的道路以及光明；
正如閻浮提的國王，
這是一切功德之首要。）

「大王！汝精舍之諸比丘，不具如是諸功德故，不空見菩薩別別思擇已，乃不住而唯速去。

[21a.4]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དགེ་སློང་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་བསྐལ་པ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ངན་སོང་རྣམས་སུ་འཁོར་འཁོར་ནས་ཚེ་རབས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་རིགས་ངན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དམན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱིས་སྨད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་རིད་པ་དང་། མདོག་ངན་པ་དང་ཆུང་བར་གྲགས་པ་དང་། བྱད་ངན་པ་དང་། ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤས་ཆེར་ནད་རྒྱུན་རིང་དང་། ཁམས་མ་སྙོམས་ཏེ་འཁྲུག་པ་དང་། ཉམ་ཐག་པའི་སྐད་ཀྱིས་ཚོ་ངེ་འདོན་པ་དང་། གཤིས་ངན་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །

[21a.6]དེ་ནས་ཚེ་རབས་ཀྱི་ཐ་མ་ལས་ཤི་འཕོས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚེ་དཔག་མེད་ཆོས་སྟོན་པར་ཐོས་ལ་ཤེས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་འོད་མཐོང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་གི་ལུས་ལ་འོད་ཀྱིས་ཕོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གིས་གཏན་དུ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔས་གཏུགས་ཏེ། ཉེས་པ་བཤགས་ནས་གདོད་དེའི་འོག་ཏུ་ལས་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་མཐོང་། ཆོས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

[21b.2]དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་དེ་དག་བསལ་དུ་སྩལ་བར་བགྱིའོ། །དགེ་སློང་སྡིག་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆགས་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གྲགས་པ་ཡང་མི་སྙོན་ན། མཐོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་ཉེ་ཤས་འཚོ་བ་དག་བཏང་སྟེ། དགེ་སློང་དེ་དག་བསལ་དུ་བཅུག་ནས་ཆགས་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དག་མི་འདུག་པར་བྱས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་དེ་དག་གི་ཚེ་འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལགས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་བརྡེགས་པ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

「大王！彼等六十比丘，死後皆當流轉惡趣，經於三劫；後八萬世，轉生劣種，寒賤，以他食為生，世所訶責，身色毀悴，少於名聞，氣力乏少，生生世世多有久病，界不平等而生忿恚，出憂愁啼哭之聲，不善而死。

「彼等於最後世，命終[68]當生極樂世界，於八萬年間，雖聞無量壽如來說法，然不能解；見彼如來光，然不見彼如來，［佛］光亦不照於彼等之身。彼等為畢竟清淨故，晝夜三時，五體投地，禮菩薩會，懺悔除罪，方得清淨，得見如來，知解於法，得受菩提記。」

爾時，梵施王白世尊言：「世尊！願擯彼等比丘。如是諸比丘凡於國內一切處，尚不欲聞，何況見之？」梵施王乃遣諸人，令擯彼等比丘，於是彼等不住國內一切處。［白言：］「世尊！此乃彼等今生果報也，彼等於未來世，亦當捶打自己。」［梵施王］如是白已，世尊告梵施王：

[21b.4]རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཡང་ས་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་མ་གུས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་དང་། ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་སྡང་བ་དང་། མངོན་པར་བརྩོན་པ་མེད་པར་དད་པས་བྱིན་པ་ལེན་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཡང་ས་ཡིན་ནོ། །

[21b.5]དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

སངས་རྒྱས་སོམ་ཉི་ཟ་བ་གཡང་སའི་མཆོག །

འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་སྐྱབས་བྱེད་མི་ནུས་ཏེ། །

བློ་ཆུང་དེ་ནི་བསྟན་ལས་ཉམས་གྱུར་པས། །

མགོན་མེད་དེ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །

[21b.6]དེས་ནི་ཆོས་ཀྱང་སྤངས་པས་ངན་སོང་འགྲོ། །

ལོ་ནི་སྟོང་ལས་མི་ཉུང་བར་དུ་ཡང་། །

དམུས་ལོང་དབང་པོ་དམན་ཞིང་སེམས་ཀྱང་ཉམས། །

སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་གཡང་ས་གཉིས། །

「大王！於此教中，此四是出家者之高崖。何為四？於佛不敬，捨棄正法，瞋說法者，無大精進而受人信施。大王！是等四為於此教中出家者之高崖。

世尊即說偈言：

「於佛生疑高崖首，
一切世間不能救，
少慧退失於教法，
彼無救護往惡趣。

（「對於佛陀心生狐疑，是為首（最深）的懸崖，
一切世間［尊主］都無法加以救護，
智慧淺薄的此人於教法中退失，
無有救護的他，將會前往惡趣。

「彼捨法故往惡趣，
過千歲已復轉生，
生盲根衰心損壞，
大苦第二高崖也。

（「由於他捨棄了佛法，於是前往惡趣，
在該處經歷超過千年之久，
再轉生為天生的盲人，諸根衰敗，內心也是衰損的，
如此大苦便是第二種懸崖。）

[21b.7]སངས་རྒྱས་ཆོས་འཛིན་མི་འཇིགས་གང་ཡིན་པ། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོང་བྱེད་པ། །

དེ་དག་སྐུར་འདེབས་གཡང་ས་ཆེན་པོ་གསུམ། །

བསྐལ་པ་བྱེ་བ་མང་པོར་སྡུག་བར་འགྱུར། །

[22a.1]དེ་ནི་དད་པས་བྱིན་པ་མི་རིགས་སྤྱོད། །

དེ་ནི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་བཞི་པ་ཡིན། །

དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་སུས་ཀྱང་སྐྱབས་མི་ནུས། །

སྡིག་པའི་ལས་ཅན་ངན་སོང་ཀུན་དུ་རྒྱུག །

「無畏住持於佛法、

能護一切智智者，

謗之第三高崖也，

多俱胝劫受痛苦[69]。

（「對那些無畏住持佛陀教法，

並能守護一切智智的人，

加以毀謗，便是第三種懸崖，

［如此之人］將會在長達許多俱胝劫的時間中感受［痛苦］。）

「彼受信施非所宜，

是為第四高崖也，

世間無有可救者，

罪人馳走於三塗。

（「他［們］以不合理的方式使用［他人］以信心所做的布施，

那便是第四種懸崖，

世間任何人都救不了他，

［如此］具有罪業之人會輾轉往來於惡趣。）

[22a.1]བསམ་པ་དག་པ་འཕགས་པའི་དག་པ་ཡིན། །
བྱང་ཆུབ་གཡོ་མེད་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་གཞི། །
སྨྲས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་ཀྱི། །
སེམས་ཀྱང་དག་པར་བྱ་ཞེས་བདེ་གཤེགས་གསུངས། །

[22a.2]བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ན་སྲོག་ཆགས་ལྔ་སྟོང་གིས་སྔོན་མ་བསྐྱེད་པ་ལས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ཡང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་གྱུར་ཏོ། །སྲོག་ཆགས་འབུམ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་གོ། །ལྷ་དུང་ཕྱུར་གྱིས་ནི་སྔོན་མ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

[22a.4]དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་འཛུམ་པ་མཛད་དོ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་གང་གི་ཚེ་འཛུམ་པ་མཛད་པ་དེའི་མོད་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་སྒོ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་དུ་མ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། བཙོད་ཀ་དང་། ཤེལ་གྱི་ཁ་དོག་དང་། དངུལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་དག་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་[22a.6]པ་སྣང་བས་ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་སྟེང་དུ་ཡང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་སོང་སྟེ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ཀྱང་མེད་པར་བྱས་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལན་གསུམ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །

「聖者淨謂意樂淨，
不離菩提乃心本，
空言不能證菩提，
『淨其心意』善逝說。」

（「聖者的清淨是指清淨的意樂。
堅定不移地朝向菩提，乃是心之根基，
僅憑空言是無法證得菩提的，
『應當清淨內心。』［這才是］善逝所說。」）

「世尊說此法門時，五千含生於昔所未發阿耨多羅三藐三菩提發心，得諸無生忍；梵施王亦於阿耨多羅三藐三菩提得不退轉；十萬含生遠塵離垢，得法眼淨；於昔未發心之一億天人亦發菩提心。

爾時，世尊熙怡微笑。其為諸佛世尊法性，是故世尊熙怡微笑時，從口中出種種色光，謂：青、黃、赤、白、紅、玻璃、銀色，遍照無量無邊世界，上至梵世，日月光明悉不復現；光相旋還，至於佛所，右遶世尊三匝，入世尊頂。

[22a.5]དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཛུམ་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་གང་ལགས། རྐྱེན་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། མཐོང་བ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་འདི་ནི་བསྐལ་པ་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་ལོག་པར་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་དང་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྤྱོང་ནས་སངས་རྒྱས་དུང་ཕྱུར་ཕྲག་བརྒྱད་མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། གླིང་བཞི་ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེའི་འོག་ཏུ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་བཀོད་པ་དང་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཀོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

[22b.3]དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ཚིམ་ཞིང་མགུ་ལ་ཡིད་རངས་ཏེ། རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱི་རྐང་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔས་གཏུགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་གང་གི་ཕྱིར་བདག་གི་སླད་དུ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏོ་བཀྲལ་ཅིང་བཞུགས་པར་གྱུར་པ་བདག་གིས་ལྷག་པའི་བསམ་པས་བཟོད་པ་གསོལ་ལོ་ཞེས་བྱས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་བྱས་སོ། །

[22b.5]བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །

[22b.6]འཕགས་པ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།། །།

爾時，不空見菩薩向世尊所，合掌頂禮，白世尊言：「世尊！以何因緣現此微笑？」世尊告曰：「不空見！此梵施王當於三十劫中，不墮邪謬，受人天富樂，復能承事八億諸佛，於一切中，常作轉輪王，捨四洲界，於彼等一切諸佛世尊心無所違逆，如佛意趣而作承事。此後，彼當於佛土，莊嚴一如極樂世界，成就阿耨多羅三藐三菩提，號『如來・應供・正遍知無量莊嚴王佛』。」

梵施王歡喜滿足，即生歡喜適悅，五體投地，禮不空見菩薩足，［白言：］「世尊！不空見以是因緣，為我而與彼諸比丘俱在一處，受於勞苦。我今當以增上意樂，願見憫恕。」不空見菩薩亦以哀憫梵施王故，容恕於彼。

世尊說是語已，梵施王及天、人、非天、乾闥婆等世間大眾，皆大歡喜，於世尊所說，稱揚讚歎。

聖梵施所問大乘經

[22b.7]རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་རེནྡྲ་བོ་དྷི་དང་། པྲཛྙཱ་ཝརྨ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བནྡེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ།། །།ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་མཆིས་སོ།། །།

印度和尚天主覺、慧鎧、大校譯師佛僧耶謝德等翻譯、校對、抉擇。

凡三百偈[70]。

藏文註釋

1 此處的 རྟོགས་པ 也可能是 ལྡན་པ，但諸家刻版皆如此，暫不更動，並依原文而譯。
2 此處的 ལས 是 ལ 的意思，但諸家刻版皆如此，且口語使用上，二字常有通假的情形，故不更動。
3 《ལི》ནམ་ཀྱང。今依之而譯。
4 此處應做連詞 ཞིང，譯文據此而譯。但諸家刻版皆如此。特此說明。
5 《གཡུང》《ལི》《པེ》《སྣར》《ཅོ》《ཞོལ》གི，今據上列諸版而譯。
6 《གཡུང》《ལི》《པེ》《སྣར》《ཞོལ》སྟོད，今據上列諸版而譯。疑為 སྟོད 之訛。
7 疑為 ཁོང。
8 《པེ》《སྡེ》བརྙེས།，其餘各刻版皆做 བརྙས。今審酌前後文義，依 བརྙས 而譯。
9 應做 ཟས་སླངས。
10 《པེ》གི，今據之而譯。
11 《གཡུང》《སྣར》《ཞོལ》འབྱུང，今據此三版而譯。
12 《ཅོ》ཁོང་དུ།
13 應做 གསོག。
14 應無 ལ。
15 《གཡུང》《པེ》རྟས，今據上列諸版而譯。
16 從前後文觀之，此處應可解做 ཀྱི。此處依此而譯。
17 從前後文觀之，此處應係 བདག 之訛。但諸家刻版如此，暫不改動。然於翻譯時，則根據 བདག 而譯。特此說明。
18 疑為 འགོག。
19 疑為 འདྲིས，修持之義。待考。此處按原文翻譯。
20 《ཁུ》ཀྱུར，今據此版而譯。
21 《གཡུང》《སྣར》《ཞོལ》རིད，此處依此三版而譯。
22 應做 ཀྱུར。但諸家刻版皆如此拼寫，故不更動。
23 《སྡེ》《ལི》འདོད་བར，其餘刻版皆做 འདོང་བར。今據而譯。
24 《ལི》《པེ》《སྣར》《ཞོལ》འདོམས，今據上列諸版而譯。
25 《གཡུང》《པེ》《སྣར》《ཅོ》《ཞོལ》སྙིང，今據上列諸版而譯。
26 《གཡུང》《པེ》གཡིན，今據上列諸版而譯。該詞與隨後的 སྨྱོ 形成了 གཡིན་ཡང་སྨྱོ，應即同於 གཡིན་སྨྱོ་བ，義為忿恚、反感、厭惡。
27 亦可做 གཞི，亦是基礎、根據之義。

漢文註釋

1 神通：原文寫做 མངོན་པར་ཤེས་པ，梵文做 *abhijnā*。此處應指五種神通（*pañcābhijñā* ／ མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ），包括：天眼通、天耳通、他心通、宿命通、神足通。
2 諸菩薩眾，皆為神通已達，眾所知識：原文做 མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ。其中，མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ 一詞與 མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ 意義看似重複，出現於藏文《甘珠爾》中者，有《佛說首楞嚴三昧經》、《大樹緊那羅王所問經》、《持心梵天所問經卷第一》等許多經文中，用以描述神通境界。對應至漢文古譯，鳩摩羅什於《佛說首楞嚴三昧經》及《大樹緊那羅王所問經》，皆將此詞譯為「眾所知識」，竺法護在《持心梵天所問經・卷第一》則譯為「神通已達」。天臺智者大師在《維摩詰經文疏》中，如此解釋「眾所知識」一語：「若通教，明八地以上，道觀雙流，神通利物，名眾所知識。」可見，「神通已達」與「眾所知識」二譯，意義互通，皆有標舉神通功德的意涵，應屬同詞異譯。由於本經此處已出現兩次「神通已達」，所以將之譯為兩句。特此說明。
3 陀羅尼：原文寫做 གཟུངས，梵文做 *dhāraṇī*。此處應指四種陀羅尼（*catvāri dhāraṇī* ／ གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་བཞི），包括：法陀羅尼、義陀羅尼、咒陀羅尼、忍陀羅尼。
4 無貪陀羅尼：原文寫做 ཆགས་པ་མེད་པའི་གཟུངས，梵文寫做 *asaṅgadhāraṇī*。此為菩薩八地以上的功德。因見諸法無實性空，故於三界無所耽戀，既不貪三有盛事，也不貪寂滅安樂。
5 出生無邊門手印：原文寫做 སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྒྲུབ་པ，直譯可做「成就無邊門手印」。然而，《出生無邊門陀羅尼經》（CBETA, T19, no. 1009，同經異譯尚有《舍利弗陀羅尼經》［（CBETA, T19, no. 1016）］、《佛說一向出生菩薩經》［（CBETA, T19, no. 1017）］）中有「出生無邊門陀羅尼」（སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་བསྒྲུབ་པ）一詞，因此，今按古譯而譯。
6 不空見：原文寫做 མཐོང་བ་དོན་ཡོད，西晉居士聶道真譯，《大寶積經・卷第一百・無垢施菩薩應辯會》中，將之譯為「無癡見」，同經卷九十《優婆離會》則譯為「現無愚」，《舍利弗陀羅尼經》中譯為「善見菩薩」。元魏天竺三藏菩提流支譯，《無字寶篋經》載，有菩薩摩訶薩，名為不空見菩薩，「多有無量毘沙門王之所圍遶」（CBETA, T17, no. 828）。按藏文 དོན་ཡོད 通常譯為「不空」，今攷諸古譯，循菩提流支譯詞，將此菩薩摩訶薩名號譯為不空見。
7 般遮羅國：原文寫做 ལྔ་འཛིན，梵文寫做 *Pañcāla*，義為五執，另音譯為般闍羅國。

28 《གཡུང》《པེ》གྱི，今據上列諸版而譯。

此國為古印度北方十六大國之一，位於憍薩羅（*Kośala*）以西，以國王慈愛之行而得名。《一切經音義》十八：「般遮，唐云五，數名也。羅，名為執。此乃國名，王之美稱也。言彼國王性多慈愛，縱有犯死刑者，不忍殺之，但縛五體送於曠野山林。時人嘉之，因為國號也。」（CBETA, T54, no. 2128）

8 剎帝利灌頂大王：原文寫做 རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱལ་པོ་，梵文做 *rājā kṣatriyo mūrdhābhiṣiktaḥ*。義為出生於剎帝利（王族）種性並且受灌頂、完成登基儀式的王者。由於王者登基時，以四大海水與境內河水澆灌於王頭頂，因此稱為灌頂。其他古譯尚有：剎帝利種灌頂之王、剎利種性灌頂大王、灌頂剎帝利王、灌頂剎利王、剎利灌頂大王、剎利灌頂王、灌頂察帝利王、灌頂大王、灌頂王等。

9 常得勝進：有別於一般凡夫俗子，越來越增上。

10 密意語言：原文寫做 ལྡེམ་པོའི་ངག，梵文做 *saṃdhāyavacana*，義為曲折幽微、精奧深妙、別有意趣之語。《瑜伽師地論》卷八十：「復次，云何名為密意語言？謂無二相智。是能悟入一切密意語言相。云何無二相？謂諸名言安足處事，由彼自性無所有故，非名言熏習想所行自性有故，說為無二。」（CBETA, T30, no. 1579）

11 憶念不忘：原文寫做 དྲན་པ་མི་ཆོད་པ་དང་ལྡན་པ，義為正念不絕、不忘失向道之心或者具足隨念。亦可譯做：憶念不失、具足不斷念、得不斷念、具足得不斷念。相關內容，可參見：《長阿含經》（CBETA 2023.Q4, T01, no. 1）、《持世經》（CBETA, T14, no. 482）等。

12 疑做 དང，義為歡喜、清淨。但諸家刻版皆如此，暫不改動。

13 根本堅固：原文寫做 ངེས་པར་རྩ་བརྒྱག，直譯為「決定樹立根本」。其中，「決定」（ངེས་པར）為強調程度之副詞，在此處並無實義。今參考《雜阿含經》而譯，例如該經卷二十六：「何等為信根？謂：聖弟子於如來所起信心，根本堅固，諸天、魔、梵、沙門、婆羅門及諸世間法所不能壞，是名信根。」（CBETA, T02, no. 99）

14 不以詐偽而行布施：原文寫做 གཡོ་མེད་པར་སྦྱིན་པ，即以不諂誑、不求報之心而行布施。其中，鳩摩羅什在《大樹緊那羅王所問經》卷三之中，譯為「無為心」及「不以詐偽」（「無為心而行布施，不以詐偽修持於戒」，CBETA, T15, no. 625）。若對照藏文本《大樹緊那羅王所問經》，可譯做「不以詐偽而行布施，不以詐偽修持於戒」，或「無為心而行布施，無為心而修持於戒」。今兼採羅什二種譯詞而譯。特此說明。關於此義更精細的解釋，可見：《賢劫經》卷六〈十九

八等品〉：「何謂菩薩度無極有六事？所行救濟，常以等心，無有諛諂，是曰布施。」（CBETA, T14, no. 425）

15 如是：原文寫做 དེ་དག，直譯做「是等」、「彼等」，即「那些…」。雖然原文並未使用表示特指的「如是」（དེ་ལྟ་བུ）一詞，但語意確實有特指以上所列舉功德之義，加上過去漢譯經典中，遇到列舉未來將會獲得的功德時，多譯做「當得如是…」，故在此隨順古譯而譯。特此說明。

16 見而：原文寫做 མཐོང་བས，表面的字義為「透過見而…」，其引申義應為「藉由聞思而…」。

17 文辭：原文寫做 ཚིག，可能做二種解：一、世間八法的語言，例如：執著他人讚歎自己的修行或閉關功德的話語；二、也可能是像某些婆羅門的修行，只顧吟誦的文字，卻相對不夠重視內容。

18 不平等業：原文寫做 ཡ་ང་བའི་ལས，字面意義為「［令人］恐怖之業」，今順古而譯。

19 鄙褻：原文寫做 གཟུ་ལུམས་སུ，義為粗魯、輕浮，亦有一意孤行、罔顧他人利害的意思。

20 無作用之見：原文寫做 བྱེད་པ་མེད་པའི་ལྟ་བ，應係指「任運無功用之體或本來智慧」，而有別於《大寶積經》中的「無作用見」，尚請詳察。參考《大寶積經》卷三十五〈菩薩藏會第十二之一．開化長者品第一〉：「復次諸長者！世有十種異見惡見稠林，所謂：我見、眾生見、壽命見、數取見、斷見、常見、無作用見、無因見、不平等見、邪見。」（CBETA, T11, no. 310）

21 垢所染者：原文寫做 སྦགས་པས་སྦགས་པ，義為「為污垢所穢染者」。

22 住持：原文寫做 ཡོངས་སུ་འཛིན་པ，梵文做 *parigrāhaka*，有：久住護持、令安住、保持等義。

23 下文所列功德，應有十一相。各刻版之原文皆如此。待考。

24 修習正行：原文寫做 ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ，梵文做 *saṃpratipatti*，義為正確理解、正確、向前邁進；也做 *samudānayanatā*，義為引導、現行、獲得、令更靠近。此處採第一解。

25 無失：原文寫做 འཁྲུལ་པ་མེད་པ，梵文做 *avyabhicārin*，義為無迷亂、無誤、離諸過咎。

26 如來使：原文寫做 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་པོ་ཉ，應指菩薩。

27 證淨信：原文寫做 ཤེས་ནས་དད་པ་སྐྱེས，梵文做 *avetyaprasāda*，略譯為證淨，也譯做「正解淨信」，義為「透過知解所生的信心」。普光《俱舍論記》卷二十五：「名有四，實事唯二。信、戒為體，四唯無漏，以有漏法非證淨故。為依何義立證淨名者？問：『如實覺知至立證淨名者？』答：『謂無漏慧——如實覺知四聖諦理故，名為證。正信三寶及妙尸羅，皆名為淨；離不信垢故，信名為淨；離破戒垢故，戒名為淨。由證四諦得信、戒淨，立證淨名。」（CBETA, T41, no. 1821）

28 無所依止：原文寫做 རྟེན་པ་མེད་པ，梵文做 *a-niśrita*，也譯為：無依、不依、無所依。也有「無所住」（མི་གནས་པ）的意思。

29 法眼：原文寫做 ཆོས་ཀྱི་ཚུལ，梵文做 *dharmanetrī*，義為「以順諸法之軌理導引眾生」，故名。其義即為佛陀所宣說的教法。

30 遠塵離垢，得法眼淨：也稱為「遠離塵垢，得法眼淨」。《瑜伽師地論》卷八十三：「復次，遠塵離垢者：塵謂『已生未究竟智』，能障現觀，有間、無間我慢現轉；垢謂『彼品及見斷品所有麁重』。令永無故，名『遠塵離垢』。又復塵者，所謂『我慢及見所斷一切煩惱』。垢謂『二品所有麁重』。於諸法中者，謂『於自相共相所住法』中；言法眼者，謂『如實現證唯有法慧』。」（CBETA, T30, no. 1579）

31 應是資助、供養菩薩開示佛法的意思，而不是字面所說的法供養。

32 自詡為菩薩的意思。

33 饒舌：原文寫做 མུ་ཅོར་སྨྲ་བ，梵文做 *mukharaḥ*，也譯為強口，義為話多、說無義語的。亦有強詞奪理的意思，而可譯為「強言」。如《十誦律》卷十六所說：「謗者，他所不作，強言作罪。」（CBETA, T23, no. 1435）

34 如烏詐偽：原文寫做 ཁྭ་ལྟར་སླུ་བ，義為如同烏鴉般詭詐虛偽。此處譬喻似乎與《雜寶藏經》中所載烏鴉設計殄滅鴟梟的寓言相呼應。可參見《雜寶藏經》卷十〈一二〇烏梟報怨緣〉（CBETA, T04, no. 203）。

35 此處的「業」，原文寫做 ལས་ཀྱི་མཐའ，梵文做 *karmânta*，有多重意義，包括：所作所為之目標、事業、作為，或專指難以清淨的罪業（如五間罪）或者清淨的業（如正業）。玄奘將之譯為「事業」，今依大師所譯，而略譯為「業」。

36 不隨世轉：原文寫做 གཞན་གྱི་ཡིད་དང་མི་སྒྲོར་བ，義為不隨順世人而與其爭論。關於「隨世間而轉」，屬於佛陀之所以不與世間迷亂凡夫爭論的四種主因之一。《瑜伽師地論》卷八十八：「由四因緣如來不與世間迷執共為怨諍。然彼世間起邪分別，謂為怨諍。何等為四？一者、宣說道理義故，二者、宣說真實義故，三者、宣說利益義故，四者、有時隨世轉故。」同卷又言：「又復如來或時隨順世間而轉，謂：阿死羅摩登祇等依少事業以自存活，然諸世人為彼假立大富、大財、大食名想。如彼世人假立名想，如來隨彼亦如是說；又如一事，

於一國土假立名想，於餘國土即於此事立餘名想，如來隨彼亦如是說。」（CBETA, T30, no. 1579）

37 苦樂憂喜：此四種事被稱為「擾亂事」，原為內心清淨之菩薩所無。《俱舍論記》卷二十八〈八 分別定品〉：「苦、樂、憂、喜、入息、出息、尋、伺，名為八擾亂事。」（CBETA, T41, no. 1821）

38 作法衣：原文寫做 ཆོས་གོས་བྱས，梵文做 *kṛtacīvara*。此詞應係對出家菩薩的規範，有兩種解釋：其一為與披著法衣相關之事，其二則為與製作法衣相關之事。關於披著法衣的規範，可參考安世高所譯《大比丘三千威儀》卷一：「著三法衣，有五事：一者、著泥洹僧，上無中尼衛，不得著安陀會；二者、著中尼衛，上無安陀會，不得著欝多羅僧；三者、著安陀會，上無欝多羅僧，不得著僧伽梨；四者、三衣當令中外等；五者不得過三色。如法行步，是為道法。」同卷尚有：「著法衣，有五事：一者、至檀越家，不得開胸前入門；二者、不得以法衣掛肘入；三者、不得摸法衣入門；四者、不得擔法衣入門；五者、不得左右顧視。行到時著法衣，有五事：一者、道中見三師，當出右肩；二者、覆兩肩，當從喉下出右手；三者、覆兩肩，得從下出右手；四者、行泥中，得持一手斂衣；五者、還入戶恐污衣，得兩手斂衣。」至於製作法衣的規範，同卷云：「若比丘作法衣服，有五事：一者、當頭面著地作禮；二者、當如事說：『某到、某今持作、某白如是』；三者、師默然不報，當起作禮去；四者、若聽使作，當如法受教；五者、師若言：『是未可作，某使廣若干、長若干。』當隨師教，不得違。復有五事：一者、三衣不具，急當具足；二者、已具，不復多作；三者、法衣破敗，應當作；四者、衣未極敗，不應作；五者、作法衣當如度，得作三色——青、黃、木蘭，是為衣服。」（CBETA, T24, no. 1470）在印度的經論中，該詞多為「製作法衣」之義，而後期的藏文文獻中，則多做「披著法衣」、「現出家相」的意思。此處應係「製作法衣」之義。

39 從「作法衣而法衣已成」此句可知，不空見菩薩一行在結夏安居期間，一切如法依律而行。

40 此處雖稱為起增上慢（མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ ／ *abhimānatā*），但從「謂己聰慧」（མཁས་སོ་སྙམ）一語觀之，較近於七種慢之中的過慢（ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ ／ *atimāna*）以及慢過慢（ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ ／ *mānātimāna*）。尚請方家鑒察。

41 大海不留屍的譬喻，常用來說明應當明辨戒律的清濁。

42 人遇於鳥禽的譬喻，指涉未明。在佛經中，禽鳥常被用來譬喻「好起執著」、「不能專注」的負面狀態。從前文在討論「缺乏行動力（不勤加行）的情形」

看來，此處要傳達的似乎也是相似的寓意。又，《中阿含經》卷十三《王相應品第一·（六五）烏鳥喻經》的內容亦可供作參考：

「時，彼鷲鳥與此梵志共論是已，便捨而去。吾說此喻有何義耶？若有比丘依村邑行，比丘平旦著衣持鉢，入村乞食，不護於身，不守諸根，不立正念，彼入 [2] 他家教化說法，或佛所說，或聲聞所說，因此得利衣被、飲食、床褥、湯藥、諸生活具，彼得利已，染著觸猗，不見災患，不能捨離，隨意而用。彼比丘行惡戒，成就惡法，最在其邊，生弊腐敗，非梵行稱梵行，非沙門稱沙門，猶如梵志見鷲鳥已，而問之曰：『善來，鷲鳥！汝從何來，為欲何去？』答曰：『梵志！我從大墓復至大墓殺害而來，我今欲食死象之肉，死馬、死牛、死人之肉，我今欲去，唯畏於人。』吾說比丘亦復如是，是以比丘莫行如鷲鳥，莫依非法以自存命；當淨身行，淨口、意行，住無事中，著糞掃衣，常行乞食，次第乞食，少欲知足，樂住遠離而習精勤，立正念、正智、正定、正慧，常當遠離，應學如是。」（CBETA, T01, no. 26）

43 有所乏者：原文寫做 མི་ལྡན་པ，義為「不具足［功德］之人」，此處應指前述諸般不應理者。

44 此處所言的平等心，應指自他平等的修行。

45 處：原文寫做 གནས，指對象或處所。在此可解釋為值得恭敬信仰的對象，或指住處（精舍、寺院）。

46 八事覺支論：原文寫做 བརྒྱད་སྡེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གཏམ，義為「關於分為八部分的菩提法」的論說。現存的藏文文獻中，目前僅知本經有此一詞，其內容尚待考證。根據「84000: Translating the Words of the Buddha」計畫中同經英譯本註釋九，此詞即是八聖道（འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད ／ *āryāṣṭāṇgamārga*）。參見：https://read.84000.co/translation/toh159.html。覺知，藏文做 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག，梵文做 *saṃbodhyaṅga*。義為菩提法，為表多數而稱為「支」，也譯為覺分、菩提分、道品。《阿毘達磨大毘婆沙論》卷九十六：「助如實覺故名覺支，助正求趣故名道支。問言：『覺支者，是何義耶？』為能覺悟故名覺支，為覺之支故名覺支。若能覺悟，故名覺支。」（CBETA, T27, no. 1545）論：藏文做 གཏམ，梵文做 *saṃkathā*，義為談論、討論、話題。也譯為「譚」有論說、故事之義。

47 商旅：原文寫做 འདྲོན་པ，依照《གཡུང་》《པེ་》，應做 འདྲོན་པོ，梵文寫做 *sārtha*，義為商隊、行旅。亦可解做賓客之義。

48 此處的「處」字，可能專指精舍。

49 行唯益己：原文寫做 སྤྱོད་ལམ་ཕོ་རི་ཆུད་པ，若依《ཅོ》則為 སྤྱོད་ལམ་ཕོང་དུ་ཆུད་པ。其義

費解。今依英譯本而譯，義為「行為方面只顧自己的好處」，亦可解做行跡卑劣。待考。

50 原文義為「如烏詐偽」。為將九言省略為七言，故略去「如烏」不譯。由於「如烏詐偽」一詞於前文已多次出現，此處省略喻依，應無損減之過。特此說明。

51 見為真實：原文寫做 སྙིང་པོར་འཛིན་པ，梵文做 *sāra-darśin*，義為「視其為具堅實性」，也有「具義」的意思。

52 若將 ཀྱི 解做 ཀྱིས，則可譯成「他雖未說惡言辭」（他人雖未議論此惡性比丘）。

53 疑為修持之義。待考。此處按原文翻譯。

54 信順教：原文寫做 བཀའ་བློ་བདེ་བ，義指樂於接受、聽聞、實踐佛世尊之話語。古譯亦做：信順如來、信順如來語、信順如來敕、信順教授、信順如來真說。關於信順一詞，可參見《瑜伽師地論》卷八十三：「於一切事現正隨從，故名信順。」（CBETA, T30, no. 1579）《妙法蓮華經玄義》卷六對於信順的解釋，也可呼應此段經文：「說諸法門，轉入人心，由法成親。親故則信，信故則順，是名眷屬也。」（CBETA, T33, no. 1716）

55 嚼食：原文寫做 བཅའ་བ，梵文做 *khādya*，義為可嚼之食，也譯為噉食、可嚼。在律中多譯做「珂但尼」，或其他音譯，如：佉陀尼、佉闍尼。有五種類型：飯、麥、麥豆飯、肉、餅。

56 羹飯：原文寫做 ཐུག་པ，也可譯為羹湯，為幾種不同梵文詞彙的藏文譯詞，包括：*peyaḥ*（飯、麵）、*pejaḥ*（飯、麵）、*yavāgūḥ*（糜、羹、汁、湯）。古譯佛經中多將羹與飯並列，而飯又可併入前文的嚼食之中，因此參考古譯，譯為羹飯。

57 嚼食：原文寫做 བཅའ་བ，梵文做 *khādya*，義為可嚼之食，也譯為噉食、可嚼。在律中多譯做「珂但尼」，或其他音譯，如：佉陀尼、佉闍尼。有五種類型：飯、麥、麥豆飯、肉、餅。

58 羹飯：原文寫做 ཐུག་པ，也可譯為羹湯，為幾種不同梵文詞彙的藏文譯詞，包括：*peyaḥ*（飯、麵）、*pejaḥ*（飯、麵）、*yavāgūḥ*（糜、羹、汁、湯）。古譯佛經中多將羹與飯並列，而飯又可併入前文的嚼食之中，因此參考古譯，譯為羹飯。

59 惡思：原文寫做 སྣམ་དུ་ཉམས，義為「既起思惟，同時又有所退失」。由於此處世尊所描述的是退失菩提、退於教法之人，故此處將「退失」（ཉམས）譯為「惡」，義為糟糕、不如法、不如理。特此說明。

60 導師：原文寫做 སྟོན，應係 སྟོན་པ 的略稱，梵文做 *nāyaka*，即化導眾生、令人菩提道的聖者，通常指佛菩薩；或者是梵文 *deśakaḥ* 的譯詞，義為演說者、說法師。無論前述何種解釋，都符合此處的經文，指菩薩具念慧比丘。該詞亦有可

能是 བསྟན 之訛，表示教法。此二種解釋皆符合此處文義，且第二種縮略表示法較常見於佛經之中。然而，由於諸家刻版皆做 སྟོན，因此仍依之而譯。

61 柔和之人：藏文寫做 དེས་པ་རྣམས，指善良、調柔、如理、如法之人。

62 意樂毀壞：原文寫做 བསམ་པ་ཉམས，義指先前雖曾有良善意樂，但其意樂逐漸退失、轉壞之人，例如前述毀壞導師、毀壞教法者。

63 違逆：原文寫做 མི་འཐུན་པ，義為相違，例如：不合理、不如法、與他人衝突等。

64 不淨命：原文寫做 འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ，也譯為命不清淨，義指透過欺詐等方式而造成營生手段有失正當。《瑜伽論記》卷十〈戒品（一〇上－一〇下）〉：「矯詐等一切能起邪命之法、矯詐得財，是不淨命。」（CBETA, T42, no. 1828）

65 順取：原文寫做 འཐུན་པར་འཛིན་པ，應做 མཐུན་པར་འཛིན་པ་，梵文做 *pradakṣiṇagrāhī*，義為遵從，也譯做「順持」（Mvyt: 2365）。「認為教法與一切智、解脫相符，如此而受持教法」。玄奘將之譯為「能敬順取」（《瑜伽師地論》卷九十九，CBETA, T30, no. 1579），今從之而譯。

66 狂亂：原文寫做 སྨྱོན་པ，直譯為癲狂，有不正常、瘋癲之義，亦可解釋為見不到事物的真相。

67 現相、虛談：原文寫做 གཞོགས་སློང་ཁ་གསག，義為阿諛諂媚、奉承逢迎，為五種邪活命法（ལོག་པར་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས ／ *mithyâjīva-karaka-dharma*）的其中二種。現相（གཞོགས་སློང）也稱為作讚欲得，是指為了獲得利益而阿諛奉承；虛談（ཁ་གསག）也稱為諂取奉承，則是指為了獲得恭敬利養而討好他人、看別人面子。

68 命終：原文寫做 ཤི་འཕོས་ནས，直譯為死後。古譯經典遇到轉生善趣、淨土者，多譯為「命終當生…」或「捨身當生…」，而「死後當生…」較常用於轉生惡趣。此處為求典雅，順古譯為「命終」。特此說明。

69 受痛苦：原文寫做 མྱོང་བར་འགྱུར，義為「將要感受」，但並未特指所感之受為何。由於此處文義顯然是感受痛苦之義，故添譯痛苦二字，不另外以括號表示。

70 通常三百偈已足一卷，從本經的篇幅來看，約為一卷。但《鄧噶目錄》以及《旁塘目錄》皆稱本經為二百偈，且《旁塘目錄》更明確將本經劃入「不足一卷」（བམ་པོར་མ་ལོངས་པ）類。箇中差異應係計算基準不同所致。

《聖梵施所問大乘經》編譯團隊：

講經法師：堪布確英多傑
譯者：圓滿法藏編譯委員會
審潤、編輯：圓滿法藏編譯委員會
設計排版：王紹宇、張春靜

圓滿法藏·佛典漢譯
THE KUMARAJIVA PROJECT